

La influència del pop anglès en la societat espanyola des dels anys seixanta fins a l'actualitat

Laia Sánchez Nicasi
Curs: 2n de batxillerat
Tutor: Marc Crosas
Escolàpies Sant Martí
Curs 2025/2026

TAULA DE CONTINGUTS

La influència del pop anglès en la societat espanyola des dels anys seixanta fins a l'actualitat	0
TAULA DE CONTINGUTS	1
ÍNDIX DE FIGURES	3
RESUM	6
RESUMEN	6
ABSTRACT	6
PART TEÒRICA	7
1. INTRODUCCIÓ	7
1.1 PREGUNTA, HIPÒTESIS I OBJECTIUS	7
1.2. METODOLOGIA DE TREBALL I ESTRUCTURA	8
2. EL POP: DEFINICIÓ I ABAST	9
2.1 LA MÚSICA POP	11
2.1.1 La música pop com a forma d'agrupació juvenil	13
3. HISTÒRIA DEL POP AL REGNE UNIT	14
3.1 ORIGEN I EXPANSIÓ DE LA MÚSICA POP	14
3.1.1 Monterey International Pop Festival, 1967	17
3.1.1.1 2 Festival de Woodstock (1969) i altres festivals	18
3.1.2 Revolució de Maig de 1968	18
3.1.3 The Beatles	19
3.3 BANDES DESTACABLES	21
3.3.1 Queen	22
3.3.2 Oasis	23
3.3.3 The Smiths	24
3.4 ARTISTES DESTACABLES	26
3.4.1 David Bowie	26
3.4.2 Elton John	27
3.4.3 Amy Winehouse	29
3.4.4 Adele	30
4. HISTÒRIA DEL POP A ESPANYA	31
4.1 ESPANYA ABANS DE L'ARRIBADA DEL POP: EL FRANQUISME	31
4.1.1. La societat	32
4.1.2. L'economia	33
4.1.3. La cultura	33
4.1.4. La demografia	34
4.2 ARRIBADA DEL POP ANGLÈS A ESPANYA	34
4.2.1. La Nova cançó	38
4.3 LA TRANSICIÓ ESPANYOLA (1975-1986)	40
4.3.1. La Movida Madrileña	42
4.3 DESPRÉS DE L'ARRIBADA DEL POP ANGLÈS	43

4. 3. 1. Influència en la cultura popular i la lingüística	43
4. 3. 2. Influència en el pop espanyol	44
5. PAPER DE LA MÚSICA EN LA SOCIETAT (en general)	45
5.1 FUNCIONS DE LA MÚSICA	46
5.4 MÚSICA EN MOMENTS DE CONFLICTE	47
PART PRÀCTICA	49
1. INTRODUCCIÓ	49
2. ELABORACIÓ	50
2.1 INVESTIGACIÓ I PREPARACIÓ	50
2.2 GUIÓ I ESTRUCTURA	51
2.3 RECERCA I RODATGE	52
2.3.1 Entrevista a Isabel	53
2.3.2 Entrevista a Dolores	54
2.3.3 Entrevista a Marc Miramunt	55
2.3.4 Entrevista a Olga Fañanàs	56
2.4 MUNTATGE I EDICIÓ	58
2.4.1 Contratemp i dificultats	64
2.4.2 On veure el documental?	65
CONCLUSIONS	66
AGRAÏMENTS	68
BIBLIOGRAFIA	69
WEBGRAFIA	69
WEBGRAFIA DEL DOCUMENTAL	74
ANNEX	84
1. GUIÓ UTILITZAT PER A L'ELABORACIÓ DEL DOCUMENTAL	84

ÍNDIX DE FIGURES

Figura 1: Exemple d'art pop, representació de David Bowie. Font: Wikipedia.org.

Figura 2: Exemple d'art pop amb llaunes, obra d'Andy Warhol als anys cinquanta. Font: Universoretro.com.br.

Figura 3: Elvis Presley amb la seva guitarra Gibson J-200, 1957. Font: elmundo.es.

Figura 4: Pòster dels artistes que van participar en el *Monterey International Pop Music Festival*, en el 1967. Font: dirtyrock.info.

Figura 5: Portada de l'àlbum *Abbey Road* de The Beatles (1969). Font: rtve.es.

Figura 6: Font: Gràfic que mostra el nombre d'artistes del Regne Unit i dels EUA en les llistes d'Èxits dels EUA abans i després de l'arribada de The Beatles en el 1964. Font: elaboració pròpia, dades de liverpoolmuseums.org.uk.

Figura 7: Imatge de Queen en 1975. D'esquerra a dreta apareixen Roger Taylor, Freddie Mercury, Brian May i John Deacon. Font: Wikipedia.org.

Figura 8: Imatge d'Oasis, d'esquerra a dreta apareixen Noel Gallagher, Paul Arthurs, Paul McGuigan, Tony McCarroll i Liam Gallagher. Font: rollingstone.com.

Figura 9: Imatge de The Smiths en el 1986, d'esquerra a dreta apareixen Andy Rourke, Steven Patrick Morrissey, Johnny Marr, Mike Joyce. Font: abc.es.

Figura 10: David Bowie en el 1976. Font: elle.com.

Figura 11: David Bowie interpretant a Ziggy Stardust, amb Trevor Bolder i Mick Ronson, en la sèrie de televisió de Granada TV *Lift Off*, al voltant de 1972. Font: Rollingstone.com.

Figura 12: Imatge d'Elton John en la dècada dels seixanta. Font: admagazine.com.

Figura 13: Imatge d'Amy Winehouse en la dècada dels 2000. Font: fotogramas.es.

Figura 14: Imatge d'Adele. Font: kissfm.es.

Figura 15: Imatge de Francisco Franco. Font: larioja.com.

Figura 16: Cartell d'anunci de *Caravana Musical* amb Angel Alvarez. Font: aliarediciones.es.

Figura 17: Fotografia d'una de les revistes de *Salut les Copains*, del 1965. Font: ebay.fr.

Figura 18: Alguns dels Setze Jutges. Font: lafonoteca.net.

Figura 19: Portades antigues de la revista *Ajoblanco*. Font: elpais.com.

Figura 20: Logo de la Movida Madrilenya. Font: larambleta.com.

Figura 21: Imatge d'una dona gran escoltant música, per a demostrar el seu poder en contra de l'alzheimer. Font: rtve.es.

Figura 22: Marc Miramunt (actor i compositor). Font: elaboració pròpia.

Figura 23: Olga Fañanàs (actriu). Font: elaboració pròpia.

Figura 24: Imatge de l'edició del documental, en la qual es veu inici d'aquest a en activar un tocadiscos. Font: elaboració pròpia.

Figura 25: Imatge de l'edició del documental on es veu el títol d'aquest. Font: elaboració pròpia.

Figura 26: Imatge de l'edició del documental on es veu l'opció "Isolate Voice" per a l'àudio. Font: elaboració pròpia.

Figura 27: Imatge de l'edició del documental, en la que es veu la composició d'imatges per al fragment de *Caravana Musical*. Font: elaboració pròpia.

Figura 28: Imatge de l'edició de la primera entrevista a Isabel Ruiz per al documental. Font: elaboració pròpia.

Figura 29: imatge de l'edició del documental, on es mostra el fragment del documental *Rock-Ola. Una noche en la Movida* d'Antonio de Prada. Font: elaboració pròpia.

Figura 30: Imatge de l'edició del documental, concretament de la segona entrevista a Dolores Fernández. Font: elaboració pròpia.

Figura 31: Imatge de l'edició del documental, en concret de l'edició per separat del fragment del Barnabeat. Font: elaboració pròpia.

RESUM

El pop anglès ha causat un impacte significatiu en la història d'Espanya, sobretot a partir dels anys seixanta. Amb l'origen del gènere i la seva ràpida expansió arreu del món, es van introduir nous sons i estils musicals, que no van afectar únicament en l'àmbit musical, sinó també en la moda i la cultura juvenil. Molts grups espanyols van adoptar estètiques i melodies del pop britànic, creant un pont cultural que va enriquir l'escena musical espanyola i va fomentar la globalització.

RESUMEN

El pop inglés ha causado un impacto significativo en la historia de España, sobre todo a partir de los años sesenta. Con el origen del género y su rápida expansión en todo el mundo, se introdujeron nuevos sonidos y estilos musicales, que no afectaron únicamente en el ámbito musical, sino también en la moda y la cultura juvenil. Muchos grupos españoles adoptaron estéticas y melodías del pop británico, creando un puente cultural que enriqueció la escena musical española y fomentó la globalización.

ABSTRACT

English pop music has had a significant impact on Spanish history, especially since the 1960s. With the emergence of the genre and its rapid spread around the world, new sounds and musical styles were introduced, affecting not only music but also fashion and youth culture. Many Spanish bands adopted British pop aesthetics and melodies, creating a cultural bridge that enriched the Spanish music scene and promoted globalization.

PART TEÒRICA

1. INTRODUCCIÓ

Aquest treball de recerca tracta sobre el pop anglès i la seva influència a Espanya en els darrers anys. L'estil musical del pop ha estat molt important en la història, ja que l'ús de l'anglès ha permès que les cançons arribin a audiències arreu del món, a més, gràcies a la seva expansió, s'ha impulsat l'aprenentatge de l'idioma concretament per a aquells que volen saber amb exactitud el que diuen les cançons, com és el meu cas.

Particularment, la raó per la qual elaboraré aquest treball és per aprendre més sobre el meu gènere musical preferit, així com dels seus principals representants, tant bandes com cantants. A més, així tinc una excusa per investigar l'origen d'aquest estil musical tant a Anglaterra com a Espanya (que em toca més de prop), des dels anys seixanta fins a l'actualitat, cosa que em produeix curiositat i em convida a aprendre més sobre el tema.

1.1 PREGUNTA, HIPÒTESIS I OBJECTIUS

De forma més general, la música en anglès ha jugat un paper crucial en la música contemporània, no importa a quin lloc del món estiguis que segurament has escoltat música en aquesta llengua. Així que, per a explorar la llengua i el seu impacte musical a prop meu, partint de la pregunta inicial; *com ha influït la música pop anglesa en la societat (espanyola) des dels seixanta fins a l'actualitat*, amb el treball es busca verificar que la resposta a aquesta qüestió és afirmativa.

Si la resposta a la pregunta que m'he plantejat és positiva, la meva hipòtesi serà correcta i la música pop anglesa haurà influït en la construcció de la identitat de la societat espanyola actuant com un llenguatge global que ha facilitat la connexió entre persones de diverses cultures, promovent una identitat més oberta i internacional des dels anys seixanta fins a l'actualitat.

Així i tot, l'objectiu principal que vull assolir realitzant aquesta recerca és analitzar com la música pop anglesa ha influït en la societat espanyola des dels seixanta fins a l'actualitat, tant en l'àmbit cultural i musical com en els costums, mentalitat i els moviments de la societat. També tinc altres objectius secundaris, com identificar els primers contactes de la societat espanyola amb el pop anglès i el seu context històric, o examinar la influència de bandes musicals britàniques icòniques. També vull explorar l'evolució del pop i les fases d'impacte al país i com la seva influència ha evolucionat en la música espanyola. A més a més, vull comparar l'impacte del pop en dècades passades amb la presència en l'actualitat.

Mitjançant tota la recerca anterior, espero poder aprendre a gestionar correctament el temps del qual dispo per completar el treball de recerca adequadament, així com a realitzar la part pràctica amb èxit.

1.2. METODOLOGIA DE TREBALL I ESTRUCTURA

Per a poder confirmar o desmentir la meua hipòtesi i assolir els diversos objectius que m'he proposat, el treball incorporarà una anàlisi tant dels primers indicis d'aquest estil musical al país, com de l'impacte del pop anglès en la societat espanyola i la seva música en diferents èpoques destacables. Pel que fa a la part pràctica, elaboraré un documental on estarà exposat aquesta anàlisi de forma visual i mostrarà com la gent s'ha vist afectada per la influència de la música anglesa d'una forma o d'altre. Continuant amb el documental, estarà format per alguna entrevista a experts, les dades que hauré reunit, imatges, vídeos... Tot el que sigui convenient per a muntar un vídeo comprensible i correcte que tothom pugui veure i que serveixi per a explicar informació verídica.

2. EL POP: DEFINICIÓ I ABAST

La paraula Pop procedeix de l'anglès “pop”, que és un escurçament de la paraula “popular”. Aleshores, la cultura pop es refereix a la cultura popular en general, incloent-hi aspectes diversos com l'entreteniment, el consum en masses, la televisió, el cinema, els videojocs, la música i la literatura entre altres.

El concepte de “cultura pop” es va promoure al llarg de la dècada de 1950 mitjançant els mitjans de comunicació, que es van utilitzar per tal de presentar un contingut que aconseguia captar l'atenció d'una àmplia audiència, és així com el la paraula pop ha arribat a tenir aquest significat¹.

El terme Pop va sorgir per parlar dels estils juvenils derivats del Rock and roll. Aquesta cultura es va originar com una resposta a la cultura tradicional per a oferir un enfocament més modern i extens per a l'art i l'entreteniment. De manera que, generalment, es tracta d'un adjectiu per a designar a l'art, sobretot al musical, orientat al consum en massa gràcies a les seves característiques.

Figura 1: imatge exemple d'art pop, en la qual s'utilitza la cara del músic David Bowie.
(Font: Wikipedia)

El moviment del pop art (*figura 1*), originat a finals de 1950, i arribat més tard en 1960 als Estats Units, va tenir un auge que es va allargar aproximadament fins a la dècada dels vuitanta. En aquella època, la societat destacava principalment pel consumisme, i pràcticament tot girava entorn de la compra i la venda massives.

¹ Torres, T. (2023, febrero 7). ¿A QUE LLAMAMOS MÚSICA POP? Global-Pop Magazine.
<https://global-pop-magazine.com/musica-pop/>

L'art pop està format per creacions simples que són de fàcil comprensió per a la població. Pel que fa a la música, són composicions senzilles i de comercialització fàcil, de temes breus i lletra i ritme fàcil de recordar, sense grans fragments instrumentals i amb una tornada icònica.

En aquell moment, els artistes pertanyents al moviment utilitzaven diversos materials i feien servei de qualsevol objecte que representés el consumisme ja mencionat. Alguns exemples dels objectes que feien servir eren cartells, llaunes de conserva (*figura 2*), ampolles, objectes publicitaris... A més, en moltes obres es poden identificar patrons repetitius fins a ser saturants, per a reflectir l'efecte de la publicitat i el consum a la vida, que els allunyaven dels aspectes importants².

Figura 2: imatge exemple d'art pop amb llaunes, anys 50.
(Font: *Universoretro.com.br*)

No es pot parlar de pop art sense mencionar a Andy Warhol, l'artista per excel·lència del moviment pop a Nova York. És el creador d'obres realment conegudes que eleven la imatge de personatges famosos com Marilyn Monroe o Elvis Presley, o al representar objectes de consum com la Coca Cola o les llaunes de sopa Campbell ja vistes (*figura 2*).

Pel que fa a Anglaterra, destaca Richard Hamilton que va crear l'obra "Just What Is It That Makes Today's Homes So Different, So Appealing?" (Què és el que fa a les llars d'avui tan diferents, tan atractives?). Aquesta obra, un collage d'imatges publicitàries, es convertiria en la principal representació del pop britànic.

² Ifema Madrid. (2025, febrero 26). *Pop Art: qué es, artistas y características*. IFEMA MADRID. <https://www.ifema.es/noticias/arte/pop-art-que-es-artistas-caracteristicas>

Aprofundint més en la influència del Pop Art als Estats Units, aquest va causar un impacte significatiu en la societat, ja que incorporava elements propis de la cultura de masses i del consum d'elements quotidians dins de l'àmbit artístic. Això va contribuir a redefinir els límits entre l'art i la vida quotidiana. A més, com s'afegien imatges procedents de publicitat, productes, mitjans de comunicació... Que en conjunt, van col·laborar al fet que es veiés reflectit el capitalisme estatunidenc, així com evidenciar el creixement dels béns de consum en la cultura del país.

Tot i que a primera vista pot semblar un moviment senzill, es tracta d'una forma d'art que posseeix un gran coneixement sobre la forma d'actuar de la societat i el seu funcionament. Per això, pretén representar aquesta realitat a través de les obres i fer que les persones en siguin conscients.

2.1 LA MÚSICA POP

La música pop "moderna" es va originar a finals de la dècada del 1950, a partir d'altres estils musicals que ja existien aleshores, com el rock and roll, el rockabilly, el rhythm-and-blues, el country i el gòspel entre altres. Molts cantants destacables i diferents compositors ens ajuden a definir millor aquest conegut gènere musical.

La música és un element cultural que ha permès al llarg del temps construir significats, formes d'interacció i formar enllaços socials en les societats. D'entre tots els gèneres musicals, el pop potser ha estat el més obert i canviant. Més que un so, es tracta d'un medi de distribució compost per càpsules d'uns tres minuts que busquen una identificació emocional immediata.

Si ens remuntem al seu origen, la música pop era l'oposat a la música culta o de l'elit, com el que podia ser l'òpera. A mesura que van passar els anys, el pop va evolucionar i es va convertir en un gènere propi, encara que amb característiques molt diverses.

Però, que és en si la música pop? L'estil pop en concret, es caracteritza per la combinació de melodies contagioses amb lletres que són de comprensió fàcil, per això s'ha convertit en un dels gèneres més populars i escoltats del món. Les cançons pop destaquen per una estructura repetitiva de vers i tornada, aquesta

acostuma a ser encomanadisa i fàcil de recordar. A més, els ritmes i melodies són lleugers i les cançons acostumen a tenir una durada mitjana d'entre tres o quatre minuts, l'objectiu tot l'anterior és captar l'atenció dels oients immediatament.

Una altra característica important de la música pop és que està enfocada en la comercialització i en la creació de *hits* que arribin a ser populars en la ràdio o en altres plataformes de *streaming*, per a aconseguir-ho, els artistes normalment contacten amb productors experts. El fet anterior influeix en que la música pop estigui en una evolució constant per adaptar-se a les tendències del moment³.

L'ús d'instruments electrònics i la producció digitals són també trets característics, mitjançant la recerca de sons contemporanis que atrapin al públic jove. Respecte a la producció, les diferents tècniques utilitzades incorporen els efectes sonors.

Tot i això, aquest gènere musical és molt ampli, i comprèn des de música més lleugera fins a rock modern. Encara que sigui tan versàtil, s'identifica i distingeix per ser una música divertida i amigable per a qui l'escolta, per les seves lletres optimistes, sentimentals o melancòliques.

El pop també es pot entendre com una versió més suau del rock, que normalment inclou elements electrònics o de música disco. Les lletres de les cançons pop generalment són superficials, sense el contingut de protesta que acostuma a exhibir el rock en moltes oportunitats. Però també cal tenir en compte que hi ha grups amb cançons que sí que presenten continguts socials.

Entre les primeres aparicions del pop, les lletres de les cançons eren amoroses o relacions que conformaven un clixé per tal d'aconseguir un major nombre de persones que s'hi poguessin identificar. Amb el temps, molts artistes sí que acabarien implicant aquest contingut polític per a introduir idees desafiants o fer preguntes complexes. Actualment, la música pop continua desenvolupant les

³ Ifema Madrid. (2025, junio 12). *Evolución, características y tipos de música pop*.
<https://www.ifema.es/noticias/ocio-entretenimiento/historia-caracteristicas-y-tipos-musica-pop>

mateixes funcions, tot i que a part d'agrupar a les persones porta a consumir objectes derivats de la música ⁴.

2.1.1 La música pop com a forma d'agrupació juvenil

La música pop interpreta un paper molt important com a forma d'agrupació juvenil, ja que ha ajudat als joves a construir la seva identitat i a sentir-se part d'un grup. És a causa de la música, especialment de la música pop, que es poden formar grups d'individus amb gustos i valors en comú, això passa sobretot perquè la música és un element cultural amb molt poder, que aconsegueix connectar amb les emocions, desitjos i necessitats dels joves.

Amb l'ajuda dels mitjans de comunicació massius i les indústries culturals, en les dècades passades les noves tendències musicals han pogut tenir impacte en les diferents pràctiques culturals de la societat, però aquest es veu majoritàriament reflectit en la joventut. Els mitjans són pels joves un mercat, com afirma Dulce A. Martínez Noriega en el seu assaig "Identidad, juventud y música pop" (del 2009), on es venen "somnis, passions i desitjos". De forma que s'ha fet possible la difusió de diferents estereotips, icones i estils de vida específics que aquestes masses consumeixen, i al ser un grup més vulnerable, sels ofereix una gran quantitat de productes per al consum tant econòmic com simbòlic.

De manera que, per mitjà de la música, s'han donat processos d'identitat que han permès aquest origen d'agrupacions juvenils. Aquests processos estan basats en: l'identificació, que permet als joves reconèixer-se ells mateixos i als altres, la diferenciació, ja que la música també permet distingir-se d'altres grups, el valor simbòlic; segons Baudrillard (sociòleg i filòsof francès), el consum cultural no és només material, també és simbòlic i posseeix un significat social. Per acabar, els processos també estan basats en els mitjans de comunicació i la publicitat, ja que els mitjans i les indústries culturals reforcen els valors simbòlics.

El consum cultural dels joves repercuteix en diversos aspectes de la seva vida ja que els permet identificar-se amb un grup concret de persones. De forma general,

⁴ Freire, J. M. (2024, 4 abril). ¿Qué es el pop? Origen y características. *Santander SMusic*. <https://www.santandersmusic.com/magazine/diccionario/que-es-el-pop>

segons el gènere musical que s'escolta, els joves es classifiquen, defineixen el seu estil i formen grups (com rapers, gòtics, reguetoners, etc.).⁵

3. HISTÒRIA DEL POP AL REGNE UNIT

Al Regne Unit, entre les dècades del 1960 i el 1990 es va produir una gran quantitat de música que canviaria la manera en la qual l'escoltem i percebem. La música pop ha portat a terme un paper essencial en la formació de la identitat social britànica moderna, tant en la vida diària com en la nacionalitat dels britànics.

Des de la dècada dels seixanta, la música popular ha superat a la literatura per a convertir-se en el dominant de la identitat cultural britànica moderna, fet tractat en diversos estudis que plantegen la seva influència en la societat.

La història de la música britànica ha evolucionat des dels himnes medievals i melodies del renaixement fins a l'era barroca i el sorgiment del rock and roll en el segle XX. La diversitat musical del Regne Unit és una barreja de tradició i innovació. A més, molts dels artistes més reconeguts, tant artistes en solitari com bandes, són anglesos: Pink Floyd, David Bowie, The Smiths, Oasis, The Clash... La llista és molt llarga.

Així que, per a conèixer com ha influenciat el pop anglès a Espanya, ens hem de remuntar al moment en què es va originar, per a després expandir-se arreu del món.

3.1 ORIGEN I EXPANSIÓ DE LA MÚSICA POP

El pop com a gènere musical, va néixer a la meitat de la dècada dels cinquanta, tant en el Regne Unit com en els Estats Units. Tot i això, és veritat que unes dècades abans, concretament en el 1926, ja s'havien començat a utilitzar expressions que feien referència a la *popular music*.

⁵ Noriega, D. A. M. (2009). Identidad, juventud y música pop. *Tramas. Subjetividad y procesos sociales*, (31), 169-184.

Els anys 50 i 60 van estar marcats pel rock and roll, i durant aquest temps el pop es feia servir per referir-se a música comercial d'aquest gènere, o com una alternativa més suau al rock and roll. No obstant això, quan van arribar els setanta la música en general es va revolucionar i es va produir un canvi que ja s'havia estat manifestant. Mentre als Estats Units Elvis Presley (*figura 3*) estava en el seu millor moment, el rock and roll arriba a Anglaterra i comença a adquirir trets d'altres estils. D'aquesta manera, es pot considerar que la ciutat de Liverpool, amb l'aparició de grups com The Beatles (1962), que omplien les llistes d'èxits amb cançons que feien la volta al món. Aquest va ser l'inici del gènere pop, que ja era considerat totalment oposat al rock.⁶

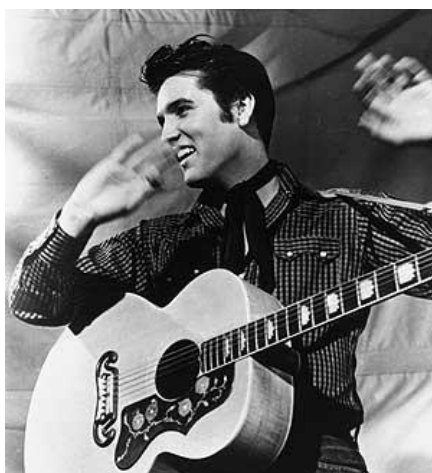

Figura 3: El famós artista Elvis Presley, amb la seva guitarra Gibson J-200, 1957.
(Font: *elmundo.es*)

De forma que la invasió britànica derivada de The Beatles en la dècada dels seixanta, marcaria l'inici d'una era daurada per a la música popular britànica. Així va ser com, durant aquests anys, els músics i grups britànics es van expandir a escala internacional, popularitzant a la vegada el pop. Amb l'aparició dels ja mencionats The Beatles, van començar a sorgir una gran quantitat de grups inspirats en ells que van mobilitzar el pop, tant a la Gran Bretanya com en els Estats Units.

L'èxit d'aquest estil i de la seva ràpida expansió, es va donar gràcies a diferents aspectes, com els mitjans de comunicació, especialment la ràdio, també gràcies a programes musicals, dirigits a una audiència jove, els concerts també hi van jugar

⁶ El Corte Inglés (2023, 17 gener). *La historia del pop*. EL CORTE INGLÉS.
<https://www.elcorteingles.es/entradas/blog/la-historia-del-pop/>

un paper clau, com el Festival Internacional de Música Pop de Monterrey a Califòrnia (1967) on es va fer el considerat primer concert pop de la història. També es va popularitzar en gran part pel fenomen fan, ja que els fans volien ser com els seus ídols, als que veien des de casa, gràcies a l'expansió de la televisió.⁷

El pop sempre ha aprofitat les innovacions tecnològiques. En els anys quaranta, el nou disseny de micròfon va permetre un cant més íntim, els discos més duradors dels anys següents també vam revolucionar la seva difusió. L'arribada massiva de la televisió en els anys cinquanta va permetre a les estrelles de pop tenir una gran influència visual. En els anys seixanta, els receptors de ràdio portàtils permetien als adolescents escoltar música fora de casa. També als seixanta, la gravació multipista es va convertir en una eina essencial per a la creació i elaboració del pop, així com el mostratge digital en els vuitanta. A principis dels vuitanta, la promoció del pop va ser potenciada per programes i canals musicals de televisió com la MTV. La ràdio també ha estat (i continua estant) un canal crucial per a la difusió de la música pop.

Al llarg de la història, el pop ha absorbit influències de gairebé tota la resta de gèneres populars. Es va inspirar en la balada sentimental per a prendre la seva forma, també va obtenir del gòspel i el soul les harmonies vocals, del country i el rock la instrumentació, de la música clàssica l'orquestració, del dance el tempo, de la música electrònica l'acompanyament, del hip-hop els elements rítmics, inclús ha incorporat passatges parlats del rap.

Tant la indústria britànica com la nord-americana han dominat històricament el gènere, de totes maneres, la majoria dels països i regions tenen les seves versions del pop, adaptant aquestes tendències a característiques locals. Algunes variants derivades del pop anglès, com el k-pop coreà, també han tingut un impacte bastant significatiu en el desenvolupament del gènere en l'àmbit global.⁸

⁷ Fernández, N. (2024, 3 junio). LOS40. *LOS40*.
https://los40.com/los40/2019/01/24/musica/1548328786_989308.html

⁸ Cei, & Cei. (2020, 27 septiembre). *Inglés y pop: la frecuencia de la cultura*. CEI Ingles.
<https://cei-ingles.com.ar/emisoras-de-musica-pop-en-ingles/>

En l'actualitat, el pop ha diversificat els seus estils i continguts, aconseguint expandir el seu públic que ara no inclou únicament als joves, sinó a altres generacions, convertint-se en la música de major difusió i impacte actual.

3.1.1 Monterey International Pop Festival, 1967

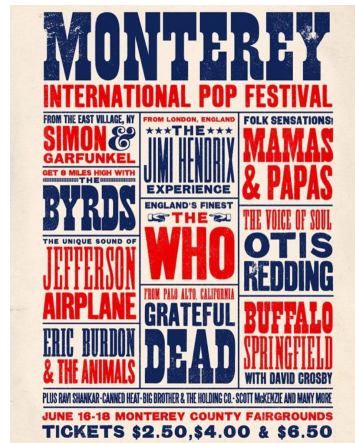

Figura 4: pòster dels artistes que van participar en el Monterey International Pop Music festival, 1967.

(Font: *dirtyrock.info*)

En el 1967 va tenir lloc en Monterrey el primer gran festival de música a l'aire lliure de la història, el Monterey Pop Festival. Aquest va ser un esdeveniment que va marcar un abans i un després en la cultura pop i la indústria musical. Durant tres dies, més de 25.000 persones van gaudir de grans grups com The Who i artistes com Jimi Hendrix entre molts d'altres (*figura 4*).

El festival es va portar a terme entre els dies 16 i 18 de juny de 1967, en ple moviment Hippie en els Estats Units. La dècada dels seixanta va ser una època de desenvolupament, noves idees i experimentació social com una eina per al canvi i la llibertat.

Aquest esdeveniment va ser creat pel productor musical Lou Adler, amb la intenció d'organitzar un festival en el qual estiguessin representats diferents gèneres musicals i es poguessin manifestar els grups emergents.⁹

⁹ *Monterey International Pop Festival 1967, el origen de los festivales modernos de música.* (s. d.). Tu Emisora de Rock 24 Horas.
<https://radiofreerock.com/podcast/monterey-international-pop-festival-1967/>

El Monterrey International Pop Festival va suposar un canvi per a la cultura pop, ja que va transcendir més enllà de la música i es va convertir en un moviment cultural que simbolitzava la llibertat d'expressió i la contracultura. A més, va assentar les bases per a futurs esdeveniments, com el festival de Woodstock. A més, va tenir un impacte durador en la música i cultura popular. Els esdeveniments d'aquest estil suposen una oportunitat per a promocionar nous talents musicals.¹⁰

3.1.1. 2 Festival de Woodstock (1969) i altres festivals

El festival de Woodstock del 1969 va demostrar el poder que pot posseir la música en viu, aconseguint unir a multituds, donar visibilitat a nous artistes que en l'actualitat són icònics (com Jimi Hendrix, Janis Joplin i Santana) i expandint el seu abast més enllà dels cercles tradicionals. En van formar part d'aquest esdeveniment més de 700.000 assistents, per la qual cosa van haver de llevar les tanques i convertir-ho en un festival gratuït de tres dies. Era l'any 1969 i però es va convertir en el festival més famós de la història.

Posteriorment, s'han organitzat altres festivals com el de Glastonbury, el Lollapalooza o Coachella, que actualment continua sent molt popular.¹¹

3.1.2 Revolució de Maig de 1968

La Revolució de maig de 1968 no va transformar únicament el panorama polític i social de França i una bona part de l'occident, sinó que és important per explicar l'expansió tant de pop com de la música pop perquè va deixar una gran empremta en la cultura, i especialment en la música.

Durant les setmanes que va durar el moviment, va sorgir un tipus de música espontània i directa que trencava amb el tradicional en l'espectacle i la indústria. A diferència d'altres moviments on la música s'havia originat després del conflicte, el Maig de 1968 les cançons van néixer dins la mateixa revolta com a mitjà

¹⁰ Báez, C. P. (2021, 25 mayo). *Monterey International Pop Music Festival 1967. El primer gran festival*. Dirty Rock Magazine.
<https://www.dirtyrock.info/2021/05/monterey-international-pop-music-festival-1967-el-primer-gran-festival/>

¹¹ López, P. (2019, 20 abril). *Los 11 mejores festivales de la historia de la música*. Tendencias.
<https://www.tendencias.com/ocio/11-mejores-festivales-historia-musica>

d'expressió, crítica i mobilització. Aquestes peces eren compostes per manifestants per als manifestants moltes vegades als carrers.

Cançons com “Il est 5 heures, Paris s'éveille” de Jacques Dutronc es van convertir en himnes involuntaris de la revolta, mentre que d'altres com “Crève Salope” de Renaud expressaven de manera directa el menyspreu cap a les autoritats. Hi havia també cançons més poètiques que parlaven de la transformació social com “La révolution” d'Évariste o “Les Anarchistes de Léo Ferré. Va destacar també “Paris Mai” de Claude Nougaro, que denunciava mitjançant la música la repressió policial i “À bas l'état policier” de Dominique Grange, que es distribuïa concerts durant les protestes.

La música es va convertir en una arma cultural i política al servei de la joventut que es negava a acceptar el poder establert per les formes tradicionals d'art i consum. A més, l'impacte d'aquest fenomen va marcar una nova relació entre la música i la política, obrint camí a una nova generació de cantautors i moviments musicals posteriors que entendrien la cançó com a un acte de resistència i consciència.¹²

Així, la música de Maig del 68 va ser important no només pel seu contingut, sinó per la seva funció: demostrar que cantar també pot ser un acte revolucionari.

3.1.3 The Beatles

¹² Cerdà, M. (2019, 26 febrero). *La música de Mayo del 68. A MI MANERA*. <https://manuelcerda.com/2018/01/31/la-musica-de-mayo-del-68/>

Figura 5: portada de l'àlbum de The Beatles: *Abbey Road* (1969).
(Font: *rtve.es*)

The Beatles (*figura 5*) és una banda de Pop-Rock que es fa formar en els anys seixanta, i va aparèixer en el 1962, fins a la seva separació en 1970 va estar integrada per John Lennon (1940-1980), Paul McCartney (1942), George Harrison (1943-2001) i Ringo Starr (1940).¹³

Els seus orígens es remunten a 1956, quan John Lennon, fascinat pel rock and roll dels Estats Units, va crear *The Quarrymen* junt amb un amic (Peter Shotton). A aquest grup es van unir Paul McCartney, George Harrison i Stuart Sutcliffe. Posteriorment, van buscar un altre nou i es van passar a anomenar "The Beatles", un joc de paraules entre *Beat* ("ritme") i l'insecte *Beetle* (escarabat), que van escollir perquè adoraven al grup *The Crickets* (els grills). Sota el nou nom es va unir el guitarrista Pete Best, i van començar a actuar en clubs de Liverpool i Hamburg¹⁴ adquirint popularitat. En el 1961, Sutcliffe i Pete Best van deixar el grup i el segon va ser substituït per Ringo Starr.

El seu salt a la fama es va donar amb *Love me do* (1962), el seu primer single amb el qual van obtenir un gran èxit comercial. Amb els seus primers treballs discogràfics, *Please, please me* i *With The Beatles* es van situar al cim de les llistes britàniques i van realitzar nombroses gires.

Amb els seguidors dels Beatles, es va arribar a un nou nivell d'intensitat. Per primera vegada, els mitjans de comunicació van començar a utilitzar una expressió per a referir-se a la reacció de la població: *Beatlemania*. Aquest esdeveniment no es va donar només a Anglaterra, també als EUA, on van realitzar una gira en 1964 i van aconseguir que dos àlbums i cinc singles lideressin les llistes musicals aquell mateix mes.

En aconseguir aquest èxit en els Estats Units i després a tota Europa, els Beatles van obrir pas a altres bandes britàniques per a seguir-los, com als Rolling Stones (1962) o a The Who (1963).¹⁵

Tot i això, no van ser els Beatles els primers músics populars en obtenir fama i reconeixement en l'àmbit internacional, altres artistes com Mozart i Paganini havien estat

¹³ *The Beatles* | *Enciclopèdia.cat*. (s. d.).

<https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/the-beatles>

¹⁴ La ciutat de Hamburg posseeix una gran tradició d'activitat musical, sobretot pop i rock, i és important en relació a la seva popularitat i importància.

¹⁵ Fnac.es.(s. d.) *Biografia The Beatles*. Fnac. <https://www.fnac.es/The-Beatles/ia11316/biografia>

coneguts en tota Europa. Abans de The Beatles, músics dels Estats Units ja s'havien donat a conèixer en tot el món, com Frank Sinatra a la dècada dels quaranta i Elvis Presley en la dècada dels cinquanta.¹⁶

Abans dels Beatles, pocs artistes del Regne Unit havien arribat a llistes dels EUA (figura 6). En el 1963, només una cançó de les 114 que formaven els èxits als Estats Units havia estat un èxit britànic. En el 1965, la invasió britànica, liderada per The Beatles, havia arribat al seu punt més alt i 36 de les 110 cançons de les llistes d'èxits eren d'artistes britànics. Arribat el 1967 els gustos ja havien començat a canviar i la primera onada d'aquesta invasió britànica havia començat a disminuir.

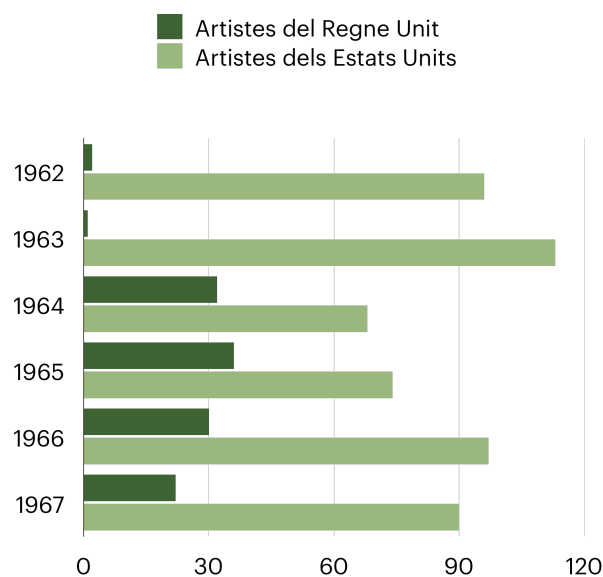

Figura 6: gràfic sobre el nombre d'artistes del Regne Unit i dels EUA en les llistes d'èxits dels EUA abans i després de l'arribada de The Beatles en el 1964.
(Elaboració pròpia, amb dades de liverpoolmuseums.org.uk)

3.3 BANDES DESTACABLES

El pop és un gènere molt ampli, tant com el terme “popular” suggereix, el pop anglès en concret o el mateix *britpop* (pop britànic) inclou una gran selecció de creadors d'èxits. La varietat de grups no té límits: des de grups amb una influència més rockera, fins a altres amb característiques més semblants a la música disco.

¹⁶ *What made The Beatles global stars?* (s. d.). National Museums Liverpool.
<https://www.liverpoolmuseums.org.uk/stories/what-made-beatles-global-stars>

3.3.1 Queen

Figura 7: imatge de Queen en 1975. D'esquerra a dreta: Roger Taylor, Freddie Mercury, Brian May i John Deacon.
(Font: *wikipedia.org*)

Tot i que Queen (*figura 7*) és òbviament una banda britànica més de rock que cap altra cosa, els seus èxits i l'estil musical del cantant Freddie Mercury representen tot el que es considera sagrat en la música pop. A més, el so innovador utilitzat en cançons com *Bohemian Rhapsody* o *Don't stop me now* els va diferenciar d'altres bandes de l'època a part d'expandir els horitzons musicals del pop.¹⁷

Els orígens de la banda es remunten a Londres (Anglaterra) a mitjans dels seixanta, quan el guitarrista Brian May va començar a tocar en un grup anomenat *1984*. Després, va passar a formar part d'una banda anomenada *Smile*, que es va quedar sense cantant. Va ser llavors quan li van fer proves al cantant del grup *Sour Milk Sea*, que no era un altre que Freddie Mercury que ràpidament va ser admès. Més tard, a ells es va unir tant John Richard Deacon (al baix) i Roger Meadows Taylor (bateria). Va ser Mercury qui va convèncer el grup de canviar el nom, i així es va formar oficialment Queen en el 1970¹⁸.

La xifra de vendes de Queen al voltant del món en l'actualitat supera els 300 milions de discos venuts, dels quals 32,5 milions corresponen als Estats Units (tot i ser una banda d'origen anglès), convertint a Queen en una de les bandes més exitoses de la història. A més, el seu disc "Greatest Hits" de 1981 és l'àlbum més

¹⁷ Queen - *Ciudad natal, repertorio, biografía* | *Last.fm*. (s. d.). *Last.fm*.
<https://www.last.fm/es/music/Queen/+wiki>

¹⁸ Tomás Fernández y Elena Tamaro. «Biografía de Queen» [Internet]. Barcelona, España: Editorial Biografías y Vidas, 2004. <https://www.biografiasyvidas.com/biografia/q/queen.htm>

venut en la història del Regne Unit, amb una curiositat que és que continua entrant en la llista de Top 40 britànica tot i no ser oficialment publicitat.

A més, se suma el fet que Queen ha fet els concerts millor valorats de la història i van ser els creadors de “Bohemian Rhapsody”, declarada numerosament com la millor cançó de la història, a part del fet que la banda va ser considerada com la millor banda britànica de la història (per mitjà d'una enquesta de la BBC). Tots aquests esdeveniments converteixen a Queen en una de les bandes de pop-rock més grans per excel·lència.¹⁹

3.3.2 Oasis

Figura 8: imatge d'Oasis, d'esquerra a dreta: Noel Gallagher, Paul Arthurs, Paul McGuigan, Tony McCarroll, Liam Gallagher.
(Font: es.rollingstone.com)

Oasis (*figura 8*) és una altra de les bandes musicals que va definir una generació musical i va contribuir al desenvolupament del pop britànic o *britpop*. Després de la seva formació a Manchester l'any 1991, es va convertir ràpidament en un èxit per diferents factors característics, com les seves melodies, la lletra de les cançons o l'estil que van aconseguir captar l'atenció d'un gran grup de joves britànics.²⁰

Inicialment, la banda s'anomenava The Rain i estava formada per Chris Hutton, Paul Arthurs, Paul McGuigan i Daniel Alexandre. Temps després, es va unir Tony McCarroll (baterista), Hutton va abandonar el grup i va ser substituït per Liam

¹⁹ *Client challenge*. (s. d.). <https://queen.fandom.com/es/wiki/Queen>

²⁰ Villamil, V. (2024, 27 agosto). *Oasis: el éxito y la grandeza de la banda de Manchester*. Rolling Stone En Español.
<https://es.rollingstone.com/oasis-el-exito-y-la-grandeza-de-la-banda-de-manchester/>

Gallagher com a vocalista principal. Poc després, Noel, germà de Liam, va entrar al grup com a guitarrista principal i segona veu.

En 1994, Oasis va llançar el seu primer senzill "Supersonic", però no va ser fins al seu tercer senzill "Live Forever" que el grup es va fer reconegut a escala mundial. El tema tracta sobre la joventut i és considerat un himne per aquella generació. El mateix any, van llançar el seu primer àlbum "Definitely Maybe", que s'havia començat a crear en el 1993. En la primera setmana, es va convertir en el debut més ràpidament venut en la història del Regne Unit, superant les expectatives.²¹

Després de l'èxit innegable del seu debut, Oasis es trobava sota pressió per a superar les expectatives, així va ser com en el 1995 van començar amb les sessions de gravació. A diferència del seu primer àlbum, *Morning Glory* es va fer de forma ràpida i eficient. Amb el propòsit de crear cançons més accessibles i melòdiques, van incorporar cançons com "Wonderwall" i "Don't look back in anger". L'àlbum va debutar com a número 1 en el Regne Unit i ràpidament es va convertir en un èxit massiu arreu del món, venent més de 22 milions de còpies.²²

3.3.3 The Smiths

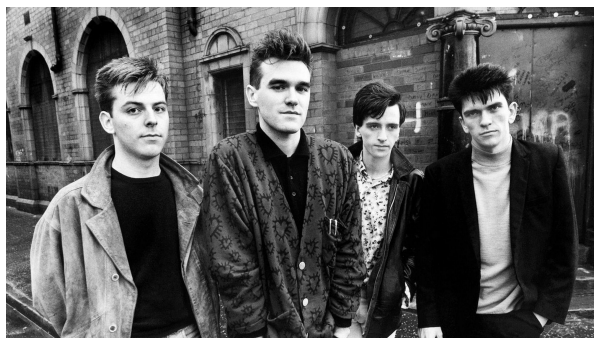

Figura 9: imatge de The Smiths (1986), d'esquerra a dreta: Andy Rourke, Steven Patrick Morrissey, Johnny Marr, Mike Joyce.
(Font: *abc.es*)

The Smiths (*figura 9*) va ser una de les bandes angleses més populars i aclamades per la crítica dels vuitanta. Formada a Manchester, Anglaterra, en el

²¹ Fnac. (s.d.) *Biografia Oasis*. Fnac.es. <https://www.fnac.es/Oasis/ia90333/biografia>

²² Villamil, V. (2024, 27 agosto). *Oasis: el éxito y la grandeza de la banda de Manchester*. Rolling Stone En Español.
<https://es.rollingstone.com/oasis-el-exito-y-la-grandeza-de-la-banda-de-manchester/>

1982 els membres originals van ser el cantant Morrissey, el guitarrista Johnny Marr i el bateria Mike Joyce. El grup va poder gaudir d'un gran èxit fins a la seva separació en el 1987.²³

La banda és considerada dels exponents principals de pop anglès més importants de l'època, segons l'enciclopèdia: "A The Smiths se'ls considera el punt d'inflexió entre el pop sintètic dels anys vuitanta i el pop-rock que dominà l'escena anglesa a partir de la meitat de la dècada." De tota manera, hi ha altres fons que consideren que The Smiths incorpora característiques d'altres gèneres com postpunk, jangle pop, rock alternatiu, indie-rock, etc. Però el que és clar és que el pop-rock britànic dels inicis dels noranta no es podria entendre sense els Smiths.

24

The Smiths va llançar quatre àlbums d'estudi, amb el seu àlbum debut (*The Smiths*) que va guanyar una aclamació significativa i èxit en les llistes. L'àlbum va aconseguir el segon lloc en les llistes d'àlbums del Regne Unit tot i la controvèrsia al voltant de la seva cançó "Suffer Children", que parlava de la quantitat d'assassinats infantils, coneguts com a *Moors murders*, que van tenir lloc a Manchester i els seus voltants en els seixanta. Després del llançament de l'àlbum, es va llançar per separat el senzill "Heaven Knows I'm Miserable Now" que va arribar al *top 10* de les llistes de senzills. Tot i que la popularitat del grup augmentava al Regne Unit, no arribava als Estats Units. Els Smiths van aconseguir l'èxit als Estats Units gràcies al seu tercer àlbum "The Queen is Dead", demostrant finalment la seva influència en l'estranger.

La música creada per la banda habitualment tractava temes socialment conscients, i les crítiques del cantant Morrissey tant a la indústria musical com a la política britànica ressonaven en la seva base de fans.²⁵

²³ Villamil, V. (2024, 27 agosto). *Oasis: el éxito y la grandeza de la banda de Manchester*. Rolling Stone En Español.

<https://es.rollingstone.com/oasis-el-exito-y-la-grandeza-de-la-banda-de-manchester/>

²⁴ *The Smiths* | *Enciclopedia.cat*. (s. d.).

<https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/the-smiths>

²⁵ *The Smiths (music group)* | *Research Starters* | *EBSCO Research*. (s. d.). EBSCO.

<https://www.ebsco.com/research-starters/music/smiths-music-group>

3.4 ARTISTES DESTACABLES

3.4.1 David Bowie

Figura 10: imatge de David Bowie en el 1976.
(Font: *elle.com*)

David Robert Jones, nascut a Brixton el 8 de gener de 1947, va ser un cantant, compositor i actor que va deixar una gran empremta en el món de la música i la cultura pop, on era considerat un icona. A més, era un artista visionari conegut per combinar estils musicals de manera única, així com per les seves representacions teatrals i personatges que evolucionaven de forma constant²⁶.

El cantant va cridar l'atenció per primera vegada a finals dels seixanta, amb el llançament de l'àlbum "Space Oddity", del qual la seva cançó principal va acabar sent un èxit durant el llançament del Apolo 11. De totes maneres, va arribar a ser una estrella internacional en el 1972, quan es va transformar en Ziggy Stardust, una estrella del rock alienígena que va interpretar el senzill "Starman". Amb les seves disfresses extravagants, espectacles teatrals en directe i àlbums exitosos com "The Rise and Fall of Ziggy Stardust and the Spiders from Mars", l'artista es va convertir ràpidament, com es diu en l'article de Selena Mattei "DAVID BOWIE: UN CONOCEDOR CULTURAL DE LA MÚSICA Y EL ARTE", en: "un símbol d'experimentació artística i fluïdesa de gènere"²⁷.

²⁶ About — David Bowie. (s. d.). David Bowie. <https://www.davidbowie.com/about>

²⁷ Mattei, S. (2023, 18 agosto). Art Majeur. *DAVID BOWIE: UN CONOCEDOR CULTURAL DE LA MÚSICA Y EL ARTE*.
<https://www.artmajeur.com/es/magazine/2-noticias-de-arte/david-bowie-un-conocedor-cultural-de-la-musica-y-el-arte/334051>

Figura 11: David Bowie interpretant a Ziggy Stardust, amb Trevor Bolder i Mick Ronson, en la sèrie de televisió de Granada "Lift Off", al voltant de 1972.

(Font: *rollingstone.com*)

La influència de David Bowie va anar més enllà de la música i l'art; també va ser un icona cultural que desafiava les creences de la gent i impulsava els límits preestablerts. Inclús després de la seva mort (en el 2016), el seu llegat segueix ressonant en l'actualitat, i continua inspirant a nous artistes, músics i seguidors arreu del món.

3.4.2 Elton John

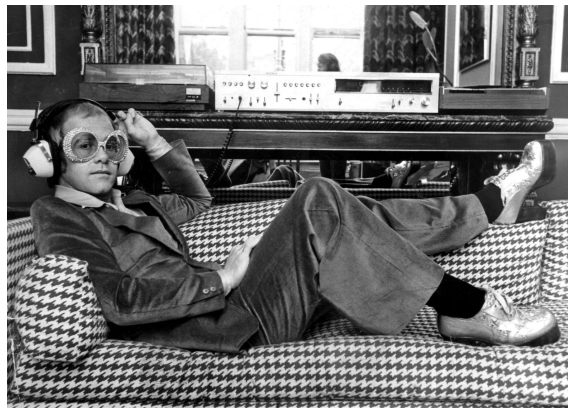

Figura 12: imatge de Elton John en la dècada dels seixanta.

(Font: *admagazine.com*)

Elton John (*figura 12*), anomenat en el seu naixement Reginald Kenneth, va néixer a Pinner, Middlesex (Anglaterra) el 25 de març de 1947. Elton John és una de les figures més importants del pop-rock, a més, podria ser considerat el solista de major èxit, ja que un total de set àlbums seus han arribat al número 1 d'èxits dels Estats Units i vuit ho han estat al Regne Unit.

Al llarg de la seva trajectòria musical, ha venut més de 300 milions de discos arreu del món, i té el rècord de la història en haver estat en el Billboard Hot durant més de trenta-un anys seguits (del 1970 al 2000)²⁸.

D'ençà que era petit, Elton John va demostrar la seva habilitat musical i el seu talent, a més, gran part del seu temps el dedicava a escoltar la música de diversos cantants com Elvis Presley, Little Richards o Jerry Lee Lewis. A més, va néixer en una família que ja era aficionada a la música, el seu pare mateix havia estat trompetista en una banda militar. Quan tenia quatre anys, Elton John va començar a tocar el piano, el seu talent amb l'instrument ja era fora del comú, ja que podia tocar peces musicals que només hagués escoltat una vegada. Als onze anys, li van concedir una beca per a estudiar a la Royal Academy de Londres²⁹, una institució artística localitzada al famós carrer Piccadilly a Londres³⁰.

L'artista va viure la seva època daurada a mitjans dels setanta, quan era la portada de diverses revistes, i feia aparicions públiques. També, va fer dos concerts a la ciutat de Los Angeles als que van assistir més de cent mil persones, li van fer una estrella al passeig de la fama de Hollywood i va col·laborar amb John Lennon en l'elaboració d'un superèxit que el va impulsar a ser el rei de l'època.³¹

²⁸ Fnac. (s. d.) *Biografía Elton John*. Fnac.es. <https://www.fnac.es/Elton-John/ia36608/biografia>

²⁹ Guinness World Records. *Elton John: Del single físico más vendido a la gira musical más taquillera de la historia*. (s. d.). Guinness World Records. <https://www.guinnessworldrecords.es/records/hall-of-fame/elton-john-from-best-selling-single-to-highest-grossing-tour-ever>

³⁰ Rodríguez, A. (2025, 8 abril). *La Real Academia de Artes de Londres*. Molaviajar. <https://www.molaviajar.com/la-real-academia-de-artes-de-londres/>

³¹ Merodio, A., & Von Schoettler, D. (2024, 20 febrero). Elton John. *¡HOLA!* <https://www.hola.com/biografias/elton-john/>

3.4.3 Amy Winehouse

Figura 13: imatge de Amy Winehouse en els 2000.
(Font: *fotogramas.es*)

Amy Jade Winehouse (*figura 13*) va ser una cantant i compositora anglesa nascuda a Londres el 14 de setembre de 1983, que lamentablement va morir el juliol del 2011 a partir d'una intoxicació etílica accidental (segons l'informe forense). En els seus vint-i-set anys de vida, l'artista va arribar a seu reconeguda mundialment a causa de la seva veu profunda i expressiva i el seu estil versàtil que incorporava diversos gèneres musicals a part del pop; el soul, que podria el gènere que millor la definia, el reggae i el jazz, el rhythm-and-blues, pop-rock, etc³².

La família de l'artista ja comptava amb una tradició musical en el jazz, concretament, va ser aquest el gènere que va començar a despertar el seu interès per la música. Als 10 anys, Amy Winehouse va formar un grup de rap: *Sweet'n'Sour*, i als 13 anys, va rebre la seva primera guitarra amb la que va començar a compondre i a fer actuacions en alguns bars de Londres. Va firmar el seu primer contracte musical als 16 anys amb el productor Simon Fuller³³.

Amy Winehouse va començar la carrera després de firmar un contracte editorial amb EMI i va llançar el seu àlbum debut: *Frank* (2003), en honor a Frank Sinatra, el seu ídol. Amb aquest àlbum va guanyar reconeixement i va arribar al cim en

³² Alejandra Hernández Torres, T. *Amy Winehouse: la historia de su vida y como el amor de dos hombres apagaron su voz*. El tiempo.com.
<https://www.eltiempo.com/cultura/gente/amy-winehouse-la-historia-de-su-vida-y-como-el-amor-de-dos-hombres-apagaron-su-voz-843866>

³³ Fnac. (s. d.) *Biografía Amy Winehouse*. Fnac.es.
<https://www.fnac.es/Amy-Winehouse/ia4694/biografia>

només tres anys. Finalment, “no va poder resistir el preu i responsabilitats de la fama”, com diu en El Tiempo, i ser trobada morta a casa seva el 2011³⁴.

3.4.4 Adele

Figura 14: imatge d'Adele.
(Font: *kissfm.es*)

Adele Laurie Blue Adkins va néixer en el 1988, concretament el dia 5 de maig de 1988, al barri de Tottenham, al nord de Londres. Des que era petita, Adele va experimentar problemes parentals a causa de l'alcoholisme del seu pare i la seva mare, per tal de criar-la, va haver de deixar de banda la seva carrera com a cantant i guitarrista amateur³⁵.

Adele va descobrir la seva afició per la música quan va començar a cantar als quatre anys, amb el temps va començar a demostrar la força de veu pròpia d'un cantant professional. Actualment, la seva veu és considerada una de les més poderoses i ha guanyat diversos premis que ho demostren. La cantant és un dels exemples de què quan una persona és talentosa, únicament necessita un micròfon per a realitzar un bon espectacle.³⁶

³⁴ Alejandra Hernández Torres, T. *Amy Winehouse: la historia de su vida y como el amor de dos hombres apagaron su voz*. El tiempo.com.
<https://www.eltiempo.com/cultura/gente/amy-winehouse-la-historia-de-su-vida-y-como-el-amor-de-dos-hombres-apagaron-su-voz-843866>

³⁵ Cicero, G. (2025, 5 mayo). La vida de Adele: de un padre ausente y relaciones tóxicas al agente de estrellas de la NBA que la conquistó. *Infobae*.
<https://www.infobae.com/historias/2025/05/05/la-vida-de-adele-de-un-padre-ausente-y-relaciones-toxicas-al-agente-de-estrellas-de-la-nba-que-la-conquistó/>

³⁶ Cabrices, S. (2022, 12 enero). Adele: la historia de la cantante inglesa con más premios Grammy. *Vogue*.
<https://www.vogue.mx/estilo-de-vida/articulo/adele-quien-es-sus-canciones-y-el-antes-y-despues-de-su-vida>

Adele es va començar a popularitzar en publicar les seves cançons a MySpace, que també van arribar a l'empresari discogràfic Richard Russell que va contactar amb ella. Finalment, la cantant es va llançar al mercat musical amb la cançó "Hometown Glory", cançó inclosa en el seu primer àlbum: *19* (2008), quan ella tenia dinou anys. El seu primer àlbum va arribar al número 1 dels àlbums del Regne Unit.³⁷

No va ser fins al seu segon àlbum; *21* (amb cançons com *Rolling in the deep* o *Someone like you*), quan va arribar a les primeres posicions arreu del món; des d'Estats Units fins a Canadà, Mèxic o Austràlia, etc³⁸

4. HISTÒRIA DEL POP A ESPANYA

4.1 ESPANYA ABANS DE L'ARRIBADA DEL POP: EL FRANQUISME³⁹

Després de la victòria en la guerra civil, a Espanya es va instaurar el franquisme, una llarga dictadura que es va estendre del 1939 fins al 1975. En aquest període, Francisco Franco (*figura 15*) va acaparar tots els poders de l'Estat fins que fa morir (1975).

Figura 15: imatge de Francisco Franco.
(Font: *larioja.com*)

³⁷ Fnac. (s. d.) Biografía Adele. Fnac.es. <https://www.fnac.es/Adele/ia1925/biografia>

³⁸ Cabrices, S. (2022, 12 enero). Adele: la historia de la cantante inglesa con más premios Grammy. *Vogue*.

<https://www.vogue.mx/estilo-de-vida/articulo/adele-quien-es-sus-canciones-y-el-antes-y-despues-de-su-vida>

³⁹ Merayo Benítez, S. (2013). *Música y estética pop como constructoras de identidad en los spots de los años 60 en España: del casticismo a la modernidad* (Master's thesis).

El franquisme, sobretot en el període de 1939-1959 (quan veiem que comencen a tenir lloc a Espanya els primers contactes amb música popular), va estar caracteritzat per la por, la repressió política i social, el control ideològic i moral de la població, la pobresa, la falta de llibertats i drets humans, etc. Aquest es va tractar d'un període fosc per a la majoria dels ciutadans i ciutadanes que no es podien expressar lliurement, i al mateix temps, permetia l'enriquiment d'aquells que col·laboraven amb el règim⁴⁰.

La dictadura autoritària i repressiva de Franco va afectar a tots els aspectes de la vida, i conèixer les principals característiques d'aquesta etapa ajuda a entendre la situació en la qual es trobava Espanya abans de l'arribada de les noves tendències musicals.

4.1.1. La societat

Un dels aspectes més afectats per la dictadura franquista va ser la societat. El franquisme va imposar una forta repressió en contra de les persones que havien donat suport a la república, és per això que la població viure milers de persecucions, empresonaments, exilis, etc.

D'altra banda, es va impulsar un model social conservador, tradicionalista i fortament influenciat per l'Església catòlica. Pel que fa a el paper de les dones, va quedar reduït a ser mares i esposes submises, sense drets laborals ni civils.

Parlant de l'àmbit eclesiàstic i la moral catòlica (que també definien el pensament franquista), és essencial mencionar el nacionalcatolicisme, que va dominar la vida social. Arran d'aquest control, l'església va recuperar poder i va aconseguir la direcció de l'educació, la moral pública i la família.

Per acabar, el franquisme també estava caracteritzat pel control ideològic, i es van utilitzar diversos mitjans com la censura, la propaganda i les organitzacions oficials (com el *Front de joventuts* o la *Selecció Femenina*) per tal d'inculcar els valors franquistes des de l'infància. Aquests valors en podrien ser el catolicisme ja

⁴⁰ Admin. (2024, 13 mayo). *Qué fue el franquismo? - El primer franquisme a Manresa en un clic (1939-1959)*. El Primer Franquisme A Manresa En un Clic (1939-1959). <https://www.memoria.cat/franquisme/es/que-fue-el-franquismo/>

mentonat, o d'altres com el nacionalisme extrem, l'anticomunisme o antimarxisme, l'autarquia econòmica...⁴¹

4.1.2. L'economia

Pel que fa a l'àmbit econòmic, Espanya va intentar viure aïllada econòmicament, sense dependre de l'exterior, mitjançant l'autarquia. Aquest model econòmic no va aconseguir els beneficis esperats, sinó que va provocar l'escassetat de productes, fam, racionalització i un mercat negre: *l'estraperlo*⁴².

A partir dels problemes generats per l'autarquia, Espanya va viure un estancament econòmic. L'agricultura es va mantenir endarrerida i la indústria quasi no va experimentar cap creixement. A més, la falta d'inversió i tecnologia va impedir el desenvolupament.

Per continuar, l'Estat va intervenir en tots els sectors econòmics, de manera que es van crear l'INI (Institut Nacional d'Indústria) i empreses públiques que intentaven impulsar la indústria pesant.

Finalment, a partir del suport dels EUA amb els pactes de 1953 i el Concordat del Vaticà, el país va començar a rebre ajuda econòmica de l'exterior. De tota manera, l'economia encara era dèbil i subdesenvolupada.

4.1.3. La cultura

La cultura també es va veure afectada pel franquisme. Per començar, tota la producció cultural (literatura, cinema, premsa, música) va ser controlada per la censura. Només estaven permesos els continguts que quadraven amb la ideologia del règim.

Espanya es va aïllar intel·lectualment, va quedar fora dels grans moviments culturals internacionals, per exemple, la música moderna i el jazz, el moviment hippie i la contracultura... Molts intel·lectuals espanyols van ser exiliats o silenciats.

⁴¹ *Franquismo*. (s. d.). [PDF]. Sabuco.com. <https://www.sabuco.com/historia/Franquismo2007.pdf>

⁴² La paraula estraperlo (provenent de *Straperlo*) es va començar a utilitzar en castellà per a fer referència al comerç il·legal o fraudulent.

També, es va impulsar una educació patriòtica, catòlica i centralista, on es va prohibir les llengües i cultures regionals, de manera que l'educació estava al servei del règim. L'art i la cultura també van ser utilitzats a favor del règim, concretament per a la seva glorificació. En aquest aspecte es van promoure els valors tradicionals i nacionalistes.

Per acabar, es va perdre la diversitat cultural a conseqüència de la persecució del pluralisme cultural. Diverses cultures, com la catalana, basca i gallega entre altres van ser reprimides.⁴³

4.1.4. La demografia

Amb relació a la demografia, durant la dictadura van ocórrer diversos fets que van causar la seva variació, començant per l'èxode rural a les ciutats ocasionat per la crisi agrària, la pobresa i la falta d'oportunitats. Tot i això, el desenvolupament urbà era lent.

En els anys 40, la fam, les malalties i la falta de recursos van causar l'empitjorament de les condicions de vida, que va derivar en l'augment de la mortalitat i la pobresa, tot i que la natalitat també era alta. Per tant, no es va produir un veritable creixement demogràfic fins als anys seixanta.

D'altra banda, més de 400.000 persones van abandonar el país després de la guerra (principalment els republicans), el que va tenir conseqüències importants en l'estructura de la població. Per acabar, des dels anys cinquanta es van iniciar migracions de l'interior del país cap a nuclis industrials, com podrien ser Madrid, Barcelona o el País Basc. Aquest fenomen es va intensificar més tard⁴⁴.

4.2 ARRIBADA DEL POP ANGLÈS A ESPANYA

Des de la fi dels cinquanta, els ritmes nous arribats a Espanya van fer aparèixer cantants i grups que imitaven els models estrangers de diferents llocs; americans, anglesos, francesos i italians. Ja en el 1960, van arribar els nous balls que guanyaven popularitat a l'estiu.

⁴³ *Franquismo*. (s.d.). [PDF]. Sabuco.com. <https://www.sabuco.com/historia/Franquismo2007.pdf>

⁴⁴ *Franquismo*. (s.d.). [PDF]. Sabuco.com. <https://www.sabuco.com/historia/Franquismo2007.pdf>

Per mitjà de festivals que tenien l'objectiu d'atraure turistes, al mateix temps es feien festivals de rock i dels conjunts, organitzats al començament en centres d'ensenyament, van mostrar des de l'inici la preferència dels joves pels ritmes i música anglesa. Davant la popularitat d'aquest estil de manifestacions, es van començar a organitzar en concerts i festivals en teatres, pavellons, sales de festa... Aquests festivals normalment els organitzaven els programes de ràdio dedicats a la música moderna mitjançant el patrocini de grans empreses, per exemple, *el Corte Inglés*.

Sense els mitjans de comunicació, especialment la ràdio, la difusió de la música pop no hauria estat possible. Hi havia molts programes de ràdio coneguts a l'època, un dels més emblemàtics era *Caravana Musical* (figura 16), que emetia sobretot música americana (directament dels EUA) i el dirigia Àngel Álvarez. Les persones que seguien el programa consideren que aquest va suposar l'obertura del país a altres ritmes nous de la música popular. *Caravana Musical* també feia sessions matinals en directe que tenien lloc en l'*Auditorio de La Voz* de Madrid. En aquestes reunions, Àngel Álvarez feia comentaris sobre diferents discos, així com actuacions de grups espanyols que es volien donar a conèixer ⁴⁵.

Figura 16: Cartell d'anunci de Caravana Musical amb Àngel Álvarez.
(Font: aliarediciones.es)

Després de l'èxit de *Caravana Musical*, es va decidir crear *El Gran Musical* 1963 dirigit per Tomas Martín Blanco, que va arribar a ser una de les millors referències

⁴⁵ Otaola González, P. (2012). La música pop en la España franquista: rock, ye-ye y beat en la primera mitad de los años 60. ILCEA. *Revue de l'Institut des langues et cultures d'Europe, Amérique, Afrique, Asie et Australie*, (16).

musicals amb fort impacte en les discogràfiques. Cada diumenge es reunien en l'Estudi 5 de *Radio Madrid* unes 200 persones joves. Allà es presentaven els primers discos de les llistes d'altres països, així com les novetats del mercat d'Espanya. És d'aquesta manera com els matinals de *Caravana Musical* i els de *El Gran Musical* van contribuir a la difusió en directe de la música pop.

Pel que fa a els programes de televisió, *Escala en Hi-fi*, emès els diumenges a la tarda, va ser el que va tenir un èxit més significatiu entre l'audiència. El programa anava dedicat a l'èxit de la música lleugera, i qui actuava en aquest programa era gent jove que simulava cantar els grans èxits del moment en playback. A més, junt amb l'anterior i la ràdio, la premsa també va tenir un paper destacable en la difusió de la música pop, entre les revistes musicals es poden mencionar *Discóbolo*, *Fonorama* i *Fans*.

La revista *Fonorama* era mensual a l'inici, a diferència de *Fans* que es publicava setmanalment. Totes dues revistes volien crear un entorn ple d'artistes representatius de la música moderna per als joves, i van sorgir com a imitació de *Salut les copains* (revista francesa, figura 17). En col·laboració amb programes de ràdio, s'elaboraven llistes de cançons anomenades *hit parade* formades mitjançant dos criteris principals: la venda de discos i la popularitat. Concretament, per a les llistes de cançons populars, es demanava als oients del programa que votessin entre els discos que havien estat presentats aquell mes o aquella setmana⁴⁶.

Figura 17: Revista *Salut les Copains*, 1965
(Font: *ebay.fr*)

⁴⁶ Otaola González, P. (2012). La música pop en la España franquista: rock, ye-ye y beat en la primera mitad de los años 60. ILCEA. *Revue de l'Institut des langues et cultures d'Europe, Amérique, Afrique, Asie et Australie*, (16).

Les dues revistes anteriors tenien una estructura similar, a la portada hi havia la imatge del cantant de moda, respecte al contingut, la majoria de les pàgines eren entrevistes, notícies, fotografies, novetats discogràfiques i festivals i, per acabar, llistes d'èxits. Pel que fa el disseny, la portada era de color, però moltes vegades l'interior estava en blanc i negre amb un pòster central que sí que era en color. El pòster central tenia com a propòsit decorar l'habitació dels seguidors dels artistes que hi apareixien⁴⁷.

D'altra banda, la major part dels cantants que apareixien en la revista *Fans* eren estrangers, tot i que també n'hi havia que eren d'Espanya. Aquest fet demostra que la revista no s'interessava únicament en un estil musical, sinó que mostrava a qui tenia èxit sense tenir en compte d'on procedís l'artista. "Una de les seccions més interessants per a prendre la temperatura de l'època", com és mencionat en l'anàlisi de Paloma Otaola González "La música pop en la España franquista: rock, ye-ye y beat en la primera mitad de los años 60", és el correu de lectores o "Cartes a Fans". Aquestes cartes feien arribar als editors de la revista les opinions de les seves lectores, ja que majoritàriament era públic femení, sobre la música pop. De manera que es podria dir que per mitjà d'aquestes cartes s'aconsegueix una font en primera persona de l'impacte de la música, tan pop anglesa com altres estils estrangers, en la joventut espanyola en aquella època.

Durant els anys seixanta, la música pop va començar a arribar més fortament a Espanya gràcies a aquests programes de ràdio, festivals escolars i a la premsa. Aquesta música, que provenia sobretot d'Anglaterra, França i els Estats Units, va generar opinions i emocions contraposades. Per una banda, hi havia la intenció i les ganes de defensar la cultura espanyola davant l'arribada de les estrangeres, però per l'altra, molts joves volien imitar els cantants i grups internacionals.

Així es van crear els primers grups de pop espanyols, que al començament versionaven cançons estrangeres (especialment en anglès), però a mesura que passava el temps van crear les seves pròpies cançons en castellà. Els principals

⁴⁷ Otaola González, P. (2012). La música pop en la España franquista: rock, ye-ye y beat en la primera mitad de los años 60. ILCEA. *Revue de l'Institut des langues et cultures d'Europe, Amérique, Afrique, Asie et Australie*, (16).

centres on es va portar a terme aquest moviment van ser Barcelona i Madrid, però la seva popularitat es va estendre per tot el país.

A més, en aquesta època molts joves tenien una major capacitat adquisitiva, de manera que es podien permetre el fet de comprar discos i anar a concerts, això va fer que la música es convertís en una gran part de la seva vida. L'anglès es va acabar imposant com a llengua principal del pop, desplaçant al francès, fins i tot es va començar a ensenyar més a les escoles.

Com ja havia passat en els Estats Units, Anglaterra i França, el pop anglès i la música moderna van ajudar apropar els joves espanyols a Europa i a sentir-se part d'un món obert i modern, tot i seguir vivint sota la dictadura franquista ⁴⁸.

4.2.1. La Nova cançó

La Nova cançó és el nom amb el qual es coneix un moviment, tant artístic com cultural, que va tenir lloc als països catalans a la dècada dels seixanta (en ple franquisme). Aquest, tenia com a objectiu d'impulsar la cançó contemporània en català i reinstaurar l'ús comú de la llengua, alhora que es denunciaven les injustícies del règim⁴⁹.

Els impulsors d'aquest moviment van ser el grup *Els setze jutges* (figura 18) el 1961. En va formar part diversos artistes com Serrahima, Miquel Porter Moix i Josep Maria Espinàs. Més tard, es van incorporar cantants com Lluís Llach, Quico Pi de la Serra, Maria del Mar Bonet i Joan Manel Serrat, entre d'altres.

⁴⁸ Otaola González, P. (2012). La música pop en la España franquista: rock, ye-ye y beat en la primera mitad de los años 60. ILCEA. *Revue de l'Institut des langues et cultures d'Europe, Amérique, Afrique, Asie et Australie*, (16).

⁴⁹ *Història de la música - La nova cançó*. (s. d.).

<https://sites.google.com/a/blanquerna.url.edu/historia-de-la-musica/segle-xx/modern/pop/la-nova-can%C3%A7%C3%B3>

Figura 18: Els Setze Jutges.
(Font: *lafonoteca.net*)

Tot i que la Nova cançó tenia una clara voluntat de recuperar la llengua, la seva manera d'entendre la música va influir més enllà del seu objectiu inicial. En concret, el moviment va coincidir amb el temps d'expansió del pop anglès, que mostrava que les cançons podien parlar també del món real dels joves. Aquest esperit també es veu reflectit en la Nova Cançó, que va donar valor al contingut de les lletres de les cançons, que deixaven de ser simples productes comercials per a convertir-se en mitjans per a transmetre un missatge, emoció i reflexions. Aquesta actitud va servir com a influència perquè altres generacions de cantautors donessin més pes al contingut social i polític de les seves cançons⁵⁰.

A mesura que passaven els anys, la influència del pop anglès es va fer més evident, majoritàriament en els artistes catalans que estaven relacionats amb la Nova Cançó. Autors com Pau Riba o grups com El Grup de Folk van introduir també altres estils nous en sintonia amb les tendències musicals que venien d'Anglaterra i els Estats Units Com, el rock psicodèlic o el folk nord-americà. Això va permetre ampliar els límits estilístics de la música feta en català i la va modernitzar, apropant-la a l'estètica internacional. A més, el model d'artista modern que presentaven les estrelles del pop anglès va influir també en la imatge i actitud dels cantautors catalans⁵¹.

⁵⁰ EQUIP EDU. (2024, febrer 18). *Fem memòria. . . La Nova Cançó* - Memoria.cat Memoria.cat/edu. <https://www.memoria.cat/edu/fem-memoria-la-nova-canco/>

⁵¹ Nova cançó | Enciclopedia.cat. (s. d.). <https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/nova-canco>

En conclusió, tot i que el moviment de la Nova Cançó tenia específicament l'objectiu de defensar la llengua i cultura catalanes, el context internacional i l'èxit del pop anglès van ser fonamentals per a la seva evolució. Aquesta influència va ajudar a renovar la música i connectar amb les noves generacions.

4.3 LA TRANSICIÓ ESPANYOLA (1975-1986)

Tot i que la influència del pop havia estat present desde molt abans, entorn la fi dels anys cinquanta, la seva consolidació com a símbol de gran protagonisme social i com una identitat juvenil lliure, moderna i antisistemàtica, es va donar sobretot després de la Transició, amb l'explosió cultural dels anys vuitanta. És a dir, parlant del paper protagonista que el pop va obtenir com a una forma dominant de cultura juvenil, especialment amb la "Movida madrilenya". Tenint això en compte, és important realitzar una anàlisi del contrast entre l'explosió del pop i el context fosc i desigual en què es trobava la joventut prèviament a aquesta.

Abans que el pop es consolidés com a expressió dominant en la cultura juvenil espanyola, el país estava travessant un procés de transformació marcat per la Transició democràtica (1975-1986). Durant aquest període, els joves van viure grans dificultats econòmiques, socials i polítiques que van influir tant en les seves formes de vida, com a les expressions culturals.

La crisi del petroli de 1973 i la reconversió del model econòmic van provocar un augment massiu de l'atur entre els joves; en el 1981, més de la meitat de les persones aturades eren joves entre 16 i 24 anys. Tot i l'augment que hi havia hagut en els nivells educatius, l'accés als llocs de treball continuava depenent en gran manera de l'origen social i les xarxes familiars, el que feia que molts joves no tinguessin expectatives reals de futur, especialment les dones i fills de famílies treballadores⁵².

⁵² Morrison, J., Lennon, J., & Ribas, P. Pasotismo, cultura underground y música pop. Culturas juveniles en la transición española. *Juventud protagonista: capacidades y límites de transformación social*, 74.

En les grans ciutats, la millora de les infraestructures i serveis no va acompanyar el ràpid creixement urbà. Molts joves van créixer en barris perifèrics⁵³ en habitatges deficients, sense quasi tenir accés a una oferta cultural pública. Aquest entorn, junt amb les poques sortides laborals, va contribuir al sentiment generalitzat de frustració i decepció. En aquest context va sorgir l'estereotip de "pasota", que descrivia a aquesta joventut descompromesa, una part de la qual era també addicta a les drogues, especialment a la heroïna. De totes maneres, aquesta forma de descriure a la joventut era moltes vegades interessada, ja que de fet gran part de la joventut es va posicionar políticament i era crítica respecte a la societat.

Figura 19: La revista *Ajoblanco*, portades antigues.
(Font: *elpais.com*)

Altra vegada cal mencionar, com a peça clau pel canvi, la importància de les revistes, en aquest cas especialment les underground⁵⁴ com podrien ser *Ajoblanco* (figura 19), *Star* o *Sal común*, que tractaven diversos temes com l'ecologia, el feminisme, la sexualitat, les drogues, l'espiritualitat oriental i la política radical. Aquestes publicacions estaven profundament influenciades per la contracultura anglosaxona, especialment el rock i el punk britànic, així com altres aspectes relacionats amb els EUA (les publicacions dels escriptors de la Generació Beat dels EUA: Ginsberg, Burroughs...) i França (el situacionisme

⁵³ Un barri perifèric és una zona que està ubicada en les afores d'una ciutat, i per tant, està allunyada del centre urbà.

⁵⁴ En general, el que es pot denominar *cultura underground* agrupa un conjunt de moviments culturals, socials i artístics que van en contra dels valors i les normes establertes per la societat.

francès). També difonien l'estètica i el missatge del pop i punk anglès, que definitivament van servir d'inspiració per una gran part dels joves del moment⁵⁵.

Aquestes influències culturals estrangeres van ajudar a compondre una identitat juvenil pròpia, que ja estava més connectada amb les llibertats recentment adquirides que amb els antics valors de franquisme. Tot i que el pop ja havia arribat a Espanya des de finals dels cinquanta/principis dels seixanta, no va ser fins a l'explosió cultural dels vuitanta, originada pels moviments underground, quan es va convertir en el fenomen massiu que suposaria un canvi d'era en la forma d'entendre a la joventut, la modernitat i la cultura.

4.3.1. La Movida Madrileña

Figura 20: Logo de la Movida Madrilenya.
(larambleta.com)

La Movida va ser un moviment contracultural i artístic sorgit a Madrid. Aquest va anar dels primers anys de la Transició espanyola, fins a mitjans dels vuitanta i va crear un esperit alliberador que va contagiar a altres ciutats espanyoles⁵⁶. Aquest fenomen va marcar un abans i un després en la història d'Espanya i encara és recordada com una època de llibertat, creativitat i rebel·lia.

Aquest moviment va estar impulsat per una generació jove que desitjava expressar-se sense restriccions després d'haver estat molt temps reprimits culturalment. També pel desig de llibertat després de la censura, la influència de

⁵⁵ Morrison, J., Lennon, J., & Ribas, P. Pasotismo, cultura underground y música pop. Culturas juveniles en la transición española. *Juventud protagonista: capacidades y límites de transformación social*, 74.

⁵⁶ Gómez, S. (2021, 19 febrero). *La Movida Madrileña, una auténtica revolución*. Malasaña.com. <https://xn--malasaa-9za.com/historia/la-movida-madrilenal/>

corrents artístics internacionals com el punk i la *new wave*⁵⁷, i l'obertura de la societat a les noves formes de pensament i expressió. D'aquesta manera, Madrid es va convertir en un generador de creativitat, on artistes, músics, escriptors, cineastes i d'altres creadors es reunien per compartir les seves idees i obres.⁵⁸

Aquest període va contemplar el sorgiment de nous gèneres musicals, com el rock urbà, pop electrònic i el tecno pop, així com la consolidació d'artistes i bandes que es convertiren en icones. A més en, la ciutat de Madrid la música, l'art, la moda i la creativitat es fusionaven amb aquesta creativitat ja mencionada⁵⁹

En aquest període van destacar grups que en l'actualitat se continuen recordant, alguns dels més importants són *Alaska y los Pegamoides*, *Zombies*, *Radio Futura*, *Nacha Pop*, *Los Secretos*, etc. Tots aquests es caracteritzaven per l'ús del castellà en les cançons⁶⁰.

4.3 DESPRÉS DE L'ARRIBADA DEL POP ANGLÈS

4. 3. 1. Influència en la cultura popular i la lingüística

En l'actualitat, vivim en una societat globalitzada en la qual la música, junt amb la televisió i altres mitjans, juguen un paper fonamental en l'intercanvi lingüístic i cultural entre les persones de diferents països. En aquest context, el pop ha adquirit una gran rellevància a Espanya per ser un vehicle de transmissió de l'idioma i les expressions pròpies de l'anglès i no únicament com a un gènere musical molt consumit.

Segons una enquesta realitzada per *Babbel*, un 26% dels espanyols reconeix haver incorporat en el seu vocabulari expressions en anglès per influència de la música. Més concretament, és el gènere pop el que genera un major impacte en la societat, ja que una de cada dues persones (el 50% de la població), s'ha vist

⁵⁷ La *new wave* o *nueva ola*, és un dels corrents de música popular sorgit després de l'èxit del punk cap a finals dels setanta.

⁵⁸ Arenillas Meléndez, Sara (2024). *Música moderna: la new wave en el contexto español*. Universidad de La Laguna, Tenerife, España.

⁵⁹ Madrid, I. (2024, 24 abril). *La Movida Madrileña: su historia por Madrid*. <https://www.ifema.es/visita-madrid/historia/movida-madrilena-bares-musica-personajes>

⁶⁰ El Penta bar. (2025, 23 mayo). *La Movida Madrileña, la historia de una época - El Penta*. El Penta. <https://www.elpenta.com/movida-madrilena/>

influenciada per alguna cançó pop. Aquesta dada situa al pop per sobre del rock (un 35%) i la música disco (un 16%).

L'impacte del pop anglès no es limita a la música únicament, va lligat del consum de continguts en anglès, el que també es reflecteix en l'elecció de l'idioma per al seu aprenentatge. De fet, més de la meitat dels entrevistats (51,5%) escull l'anglès com a llengua estrangera principal⁶¹.

En definitiva, el pop ha deixat el seu paper d'entreteniment per a evolucionar a una eina d'influència cultural i lingüística a Espanya, afavorint que la llengua anglesa es pugui utilitzar en la vida quotidiana i fomentant així l'interès per a aprendre l'idioma.

4. 3. 2. Influència en el pop espanyol

Des d'Elvis Presley fins a The Beatles, els artistes de parla anglesa, sense ser essencialment anglesos (Elvis), han dominat les llistes d'èxits durant dècades. Per això, no és estrany que molts artistes de fama internacional optin per expressar-se en anglès, per tal d'arribar a una major audiència. A més, l'anglès té una "musicalitat" que el fa la llengua ideal per a les cançons. El Vocabulari anglès és extens, i compta amb paraules normalment més curtes que permeten trobar rimes.

Ara bé, no només els artistes internacionals utilitzen l'anglès a les seves cançons, la seva influència mitjançant la música popular s'ha estès a la música local al voltant del món. A Espanya i Amèrica Llatina, també es pot comprovar la influència de l'anglès en les seves cançons. Aquesta influència es pot manifestar desde simples paraules fins a frases senceres, mostrant com l'anglès es barreja amb l'espanyol per donar origen a un fenomen nou i únic. Per exemple, l'èxit internacional "Despacito" de Luis Fonsi i Daddy Yankee compta amb una versió

⁶¹ Canal Éxito (2019, 13 diciembre). *El 56% de los españoles reconoce usar anglicismos por influencia de la televisión y la música*. CANAL Éxito: Negocios Rentables, Negocios Con Futuro y Plan de Negocios.
<https://canalexito.es/56-los-espanoles-reconoce-usar-anglicismos-influencia-la-television-la-musica/>

remix en anglès amb Justin Bieber que va ajudar a fer que la cançó arribés a la fama mundial ⁶².

El nostre país s'ha vist influenciat per la música britànica. A partir de l'arribada de la música pop anglesa, a Espanya es van començar a formar grups de música pop que estaven influenciats pels anglosaxons, com *Los Brincos* i *Los Pekenikes*, que van començar a tenir bastant fama nacional.

Segons el treball de Sara Merayo Benítez "Música y estética pop como constructoras de identidad en los spots de los años 60 en España" (2013), va ser durant els seixanta quan el pop espanyol va adoptar moltes característiques del britànic. De manera que va ser tant una font d'inspiració com un model a seguir per al pop espanyol. Ha influït en l'evolució de l'estil, en les formes de producció i difusió i en la manera com els artistes es relacionen amb el seu entorn cultural⁶³.

Per acabar, tot i que el pop espanyol amb el temps ha desenvolupat una identitat pròpia, la petjada britànica encara és present com a un dels pilars fonamentals de la seva història.

5. PAPER DE LA MÚSICA EN LA SOCIETAT (en general)

Des de temps remots, la música ha estat un component essencial en la humanitat: des dels primers instruments de percussió fins als sintetitzadors moderns ha servit per expressar-se i connectar a la humanitat.

Al llarg de la història, la música s'ha utilitzat en cerimònies religioses, celebracions i com a medi de protesta social. ⁶⁴També ha estat una forma d'entreteniment que s'ha emprat en el cinema, la televisió i els videojocs, tot i que no és únicament

⁶² *La influencia del inglés en la música: letras y significados*. (2024, 4 septiembre). What's Up! <https://whatsup.es/blog/la-influencia-del-ingles-en-la-musica-letras-y-significados>

⁶³ Merayo Benítez, S. (2013). *Música y estética pop como constructoras de identidad en los spots de los años 60 en España: del casticismo a la modernidad* (Master's thesis).

⁶⁴ De la Tierra, N. (2024, 1 noviembre). *La importancia de la música en la cultura y la sociedad*. Nacidos de la Tierra. <https://www.nacidosdelatierra.com/entrada/la-importancia-de-la-musica-en-la-cultura-y-la-sociedad.html>

això, també és una eina educativa molt poderosa i molts estudis que recolza la UNESCO ho demostren⁶⁵.

La UNESCO també reconeix el poder de la música per fomentar la comunicació entre pobles i generacions, per a unir comunitats, i fins i tot per a preservar la diversitat cultural. L'Organització Mundial de la Salut (OMS) ha confirmat que la música té tant poder com per afectar de manera positiva a la salut mental i benestar general de les persones (*figura 21*). Escoltar música pot ser de gran utilitat per a reduir l'estrès, l'ansietat i està comprovat que fins i tot pot accelerar la recuperació de pacients a l'hospital⁶⁶.

Figura 21: El poder de la música contra el alzheimer.
(Font: *rtve.es*)

5.1 FUNCIONS DE LA MÚSICA

La música és una forma d'art universal que ens permet expressar sentiments i emocions sense necessitat d'utilitzar paraules, i tothom (sense importar l'edat, la cultura o els orígens) la pot entendre. En llegir el treball de Simon Frith "Hacia una estética de la música popular", es pot entendre que la música té diverses funcions dins la societat.

Per començar, es podria explicar la música com a una eina per a construir una identitat, ja que defineix com som o no som. El fet d'escollir un gènere musical és

⁶⁵ Agenteinbound. (s. d.). *La importancia de la música en la cultura y desarrollo local*. UNIA.
<https://www.unia.es/vida-universitaria/blog/la-importancia-de-la-musica-en-la-cultura-y-desarrollo-local>

⁶⁶ *EL ROL DE LA MÚSICA EN LA SOCIEDAD – SMARTIB*. (2025, 7 febrero).
<https://smart-ib.coop/2025/02/07/el-rol-de-la-musica-en-la-sociedad/>

una forma d'identificar-se de manera que hi té un impacte directe en la creació de la identitat i de la nostra persona. A més, també serveix per expressar i donar forma als sentiments que no sabem compartir nosaltres mateixos. La música també permet “aturar el temps”, és a dir, pot crear experiències que es perceben com si el temps es parés, i fins i tot està prudentment lligada amb la nostàlgia.

L'autor afirma que els fans seleccionen la seva cançó preferida de manera molt intensa, com si aquesta formés part de la seva identitat, de manera que critica el seu artista preferit és un atac directe a ells⁶⁷.

En resum, el valor de la música dins la societat va més enllà del so, ja que ens permet connectar amb els altres, expressar sentiments profunds i definir qui som. Així, la música acaba sent una experiència íntima, alhora compartida, capaç de marcar moments vitals i crear vincles entre persones que viuen en contextos molt diferents.

5.4 MÚSICA EN MOMENTS DE CONFLICTE

Com ja ha estat mencionat diverses vegades, la música floreix en moments de conflicte com a vehicle de protesta que permet a les persones expressar-se i sentir-se lliures.

Segons Juan David Luján Villar, en el seu article “Escenarios de no-guerra: el papel de la música en la transformación de sociedades en conflicto” (2016), la música no només acompanya les nostres emocions, sinó que adapta les nostres identitats, facilita la reflexió col·lectiva i pot oferir una via simbòlica per a la reconciliació. Per a demostrar aquest fet, ens presenta diversos exemples, des de Bòsnia fins a Colòmbia, on es veu com el cant, l'acte de compondre cançons, o el simple fet d'escoltar en comunitat permet que persones amb diferents històries es trobin.

A més, la música pot interferir en un escenari de violència donant lloc als escenaris de “no-guerra”, aquests són espais on neixen la cooperació i el respecte

⁶⁷ Frith, S. (2001). Hacia una estética de la música popular. *Las culturas musicales. Lecturas en etnomusicología*, 413-135.

sense estar imposats per persones externes. En aquest cas, la música no frena el conflicte, sinó que ofereix una alternativa per a processar-lo, va més enllà de l'art: impacta en les emocions, societat, el cognitiu i el polític⁶⁸.

Així, la música influeix en la vida de les persones no només perquè s'emociona, sinó perquè els dona veu, ofereix dignitat i promou la igualtat per a connectar a les persones.

⁶⁸ Villar, J. D. L. (2016). Escenarios de no-guerra: el papel de la música en la transformación de sociedades en conflicto. Revista CS, (19), 167-199.

PART PRÀCTICA

1. INTRODUCCIÓ

Pel que respecta a la part pràctica d'aquest Treball de Recerca, l'objectiu era poder analitzar i investigar, per mitjà de l'elaboració d'un documental des de l'inici, si el pop anglès ha suposat un impacte important en la societat espanyola al llarg de la història, en l'àmbit musical però més profundament en l'àmbit social i cultural.

Aquest projecte permetrà respondre la pregunta amb la qual es va començar el treball "Com ha influït la música pop anglesa en la societat (espanyola) des dels seixanta fins a l'actualitat?", així com comprovar si, efectivament, el pop anglès ha impactat en la nostra societat, o si, per contra, no ho ha fet. Això es comprovarà per mitjà d'una anàlisi de les conseqüències i els esdeveniments que han tingut lloc a Espanya a partir de l'expansió del pop anglès, des del seu origen a la Gran Bretanya i als Estats Units. Aquesta expansió prendrà com a punt d'origen la final dels anys cinquanta i principi dels seixanta, amb grups com The Beatles, que posseïen un estil propi innovador que aviat marcaria una diferència en el paradigma del món musical fins aleshores.

Posteriorment, l'anàlisi ja mencionada es representarà visualment en el documental, per mitjà d'una combinació d'imatges impactants de la història amb entrevistes i testimonis actuals, així com amb una narrativa constant i fragments de músiques significants en la història. També, trobarem esdeveniments que han tingut lloc actualment a Barcelona, per tal de commemorar els èxits del gènere i dels seus principals exponents. Aquest documental culminarà amb entrevistes a dos actors de teatre musical, un dels quals és també compositor, que mostraran la seva perspectiva i opinió respecte al veritable impacte del gènere en el món del teatre musical i el que ha suposat per a ells al llarg de la seva carrera.

Per acabar, hi haurà una conclusió al final del documental que serà determinant per a confirmar o desmentir la hipòtesi sobre si la música pop anglesa ha influït en la construcció de la identitat de la societat espanyola actuant com un llenguatge

global que ha facilitat la connexió entre persones de diverses cultures, promovent una identitat més oberta i internacional des dels anys seixanta fins a l'actualitat.

2. ELABORACIÓ

2.1 INVESTIGACIÓ I PREPARACIÓ

El primer que es va haver de tenir en compte a l'hora de fer un documental era pensar la metodologia que aquest seguiria. Finalment, la idea de combinar fragments en veu en off amb un suport visual va ser la guanyadora, així que una vegada s'havia decidit això l'important era trobar aquest suport visual que seria essencial per a l'elaboració del documental.

Pel que fa a informació estrictament pel documental, això no va ser un gran problema. La part pràctica ja suposava una gran recerca de tot el que unia el pop amb Espanya, així que amb aquesta base que ja es podia fer el guió.

Una vegada elaborat el guió, ja es podia saber quines imatges era prescindible mostrar en cada moment. A més, en saber la informació que es volia compartir i tenir-la estructurada, es va poder prendre la decisió de fer entrevistes personals per incloure en certs punts del documental, i així aportar anècdotes i experiències que humanitzessin el contingut.

De tota manera, després de fer el guió inicial s'acabaria necessitant més informació, la qual cosa va requerir una nova recerca. En concret, aquesta informació seria per una part sobre els festivals, ja que tant en la part teòrica com en el guió inicial només es mencionaven dos: Festival de Monterrey (1967) i Coachella (1999). Després d'aquesta nova investigació, s'incorporarien majoritàriament el festival de Woodstock (1969) i es mencionarien també el festival de Glastonbury i el Lollapalooza.

D'altra banda, en rebre la notícia del fet que en el 2025 durant dos dies (dissabte 6 i diumenge 7 de setembre) se celebraria a Barcelona un tribut als Beatles, es va

fer una nova recerca d'informació. Aquesta celebració és el Barnabeat, la commemoració de seixanta anys des de la visita dels Beatles a Barcelona.

2.2 GUIÓ I ESTRUCTURA

Abans de començar el guió, es va plantejar la manera amb la qual es volia començar el documental, per tal de ser original i impactant. La idea guanyadora va acabar sent la imatge d'una persona activant un tocadiscs clàssic. És així com la imatge del disc girant al ritme de la cançó "Nowhere Man" de The Beatles, donaria principi al difícil documental. La cançó en qüestió no va ser escollida per casualitat, sinó més amb la intenció de fer destacar als protagonistes del documental: The Beatles. El grup britànic que també marca l'inici de la història del pop a Anglaterra.

Abans de començar a buscar fonts que servien de base de suport visual, el primer que es va fer és a elaborar el guió, un guió que resumia la part teòrica del treball i l'adaptava a un estil més dinàmic i que seguia un fil narratiu cronològic d'esdeveniments importants per a conèixer la història de la influència del pop Espanya.

El guió comença pel plantejament de la hipòtesi, que consisteix a preguntar-se com va començar la gent a escoltar pop anglès a Espanya. A partir d'aquí, s'introdueix el viatge que es fa des de l'origen del pop fins a l'actualitat, per així descobrir com va ser que aquest estil aconseguís travessar fronteres i transformar tant la música, com la manera de viure de diverses generacions.

Una vegada feta la introducció, comencen els orígens del gènere a Anglaterra, amb una breu explicació del que és el pop i dels Beatles. En línies generals, es parla del naixement del pop a finals dels cinquanta però amb la seva consolidació definitiva als seixanta. A més, es diu que aquest naixement va fer-se possible per mitjà de grups com The Beatles, que posseïen melodies enganxoses i un estil inconfusible. Aquest origen dona pas a la menció del maig de 1968 a París, quan molt joves van sortir al carrer per reclamar llibertat i canvis socials, sent el primer Moviment que va demostrar que la música popular podia ser molt més que un entreteniment.

Posteriorment, es descriu l'arribada del pop Espanya, que en aquells moments vivia sota el franquisme. Aleshores, s'explica que a poc a poc i per mitjà de la ràdio, va començar a sonar aquesta nova música. Va ser gràcies a programes com el "Caravana musical" amb Ángel Álvarez, que posaven aquestes cançons estrangeres.

Dins d'aquest franquisme a Espanya ens Centrem en la Nova Cançó, un moviment que s'origina a Catalunya per mitjà dels 16 jutges i cantautors com Lluís Llach o Raimon. És en aquest punt en el qual es podria incorporar una primera entrevista. Després, amb la mort de Franco i la transició neix la Movida Madrileña, símbol de què Espanya finalment s'obre el món. A partir d'aquest moment, el pop canvia la vida dels joves en diversos aspectes, principalment en el social i cultural en àmbits com la joventut, la moda, la llengua i el nou sentiment de rebel·lia. En aquest punt es podria incorporar una segona entrevista.

Posteriorment, les figures i moments clau del pop, és el punt en el qual es dona protagonisme a alguns artistes del gènere: The Beatles, Queen, David Bowie... Per després donar pas a la situació actual del pop anglès. Aquí es parla d'aspectes com les noves plataformes (Spotify, TikTok...) que permeten una més ràpida difusió de les cançons. També, es va decidir incorporar fets d'aquest mateix any, com Les Festes de Gràcia a Barcelona, on un dels carrers estava guarnit amb temàtica de The Beatles.

Per acabar, és en aquest darrer punt en el qual resultaria interessant incloure en el documental una entrevista amb entre un professional. Finalment, s'aconseguirien dues entrevistes de persones involucrades en el món del teatre musical.

2.3 RECERCA I RODATGE

L'etapa corresponent a la recerca i el rodatge ja va ser més difícil a l'anterior on s'havia escrit el guió. Això es deu a la necessitat de trobar prou contingut per a poder acompanyar visualment tot el pautat al guió. A part, s'havia de trobar persones disposades a fer entrevistes i que es deixessin gravar, amb motiu d'aparèixer al documental.

Finalment, els entrevistats que apareixen al documental Isabel i Dolores, que apareixen per compartir la seva experiència en moments significatius per a la història del pop a Espanya. També, apareixen el Marc i l'Olga, dues persones que estan involucrades en el món del teatre musical. Aquestes últimes es van escollir després d'estar temps buscant a qui podria entrevistar, i pensant en qui havia participat altres vegades en treballs similars.

Primer, es va fer una recerca de professors que poguessin parlar específicament del pop a Espanya, quan va sorgir una idea: i si s'investigués una altra branca del món musical, per a comprovar si en aquesta el pop també s'hi ha obert camí. Amb aquesta idea, i el coneixement que els que han acabat apareixent al documental havien fet reportatges anteriorment, es va prendre una decisió. Per sort, en Marc i l'Olga van accedir a aparèixer el documental, de manera que es van preparar les preguntes, tenint en compte que l'objectiu era conèixer l'impacte del pop anglès en l'àmbit teatral.

És així com es van escollir els subjectes, però per a contactar-hi primer es va contactar amb Gerard Nicasi, director de teatre que ha dirigit un gran nombre d'obres al Jove Teatre Regina on actuaven tant el Marc com l'Olga. Al parlar amb ell, va accedir a comunicar la idea, i es va oferir a gravar ell mateix els vídeos, de manera que se li van enviar les qüestions a respondre. A causa de la seva estreta agenda, i la dels actors, les entrevistes no es van rebre fins tres setmanes després.

2.3.1 Entrevista a Isabel

Per començar, es va gravar l'entrevista amb Isabel Ruiz, una dona nascuda en el 1954, que com a testimoni de l'època, parlaria sobre la Nova Cançó (1951-1960) des de la seva perspectiva.

En aquesta primera entrevista, a l'inici narra com va conèixer ella la Nova Cançó, que va ser per mitjà de la ràdio. Això va ocórrer perquè van començar a sonar cançons de diversos autors, tals com Joan Manuel Serrat, Lluís Llach, Guillermina Mota, etc. Que junt amb altres artistes componrien un grup anomenat "Els setze jutges". Aquest grup, seria el conductor de la Nova Cançó.

També explica que en general, la població catalana sentia un gran interès per anar a veure i sentir aquests artistes, i que personalment ella va poder veure en Lluís Llach al Palau de la Música a Barcelona. A més, esmenta l'impacte que va tenir per a ella i per la societat catalana en conjunt l'aparició d'aquestes noves cançons en llengua catalana. Posa èmfasi en què l'impacte va ser major, ja que en aquella època l'ús del català havia estat prohibit i encara estava prohibit. De fet, menciona en aquells moments a les escoles no els ensenyaven el català.

Una de les seves cançons preferides de l'època és "L'estaca" de Lluís Llach, que moltes vegades que el cantant l'havia de tocar públicament, li prohibien (a causa de la censura del moment). En relació, es feien "concerts populars" per la gent i moltes vegades quan estaven cantant venia la policia a parar-los.

Una anècdota mencionada per la Isabel, és que Joan Manuel Serrat es volia presentar a Eurovisió, amb la cançó de "La, la, la" escrita en català pel Dúo Dinámico. Finalment, va ser la Massiel qui va anar a Eurovisió, cantant-la en castellà perquè a Serrat no li havien permès fer-ho en català, i va acabar aconseguint que Espanya guanyés (1968).

A parer seu, La nova cançó va ajudar a preservar la cultura i la llengua catalanes, ja que en una època en què no es podia parlar el català, van començar a sonar cançons en aquesta llengua, fet que era un gran avanç.

2.3.2 Entrevista a Dolores

La segona entrevista que apareix en el documental és a Dolores (nascuda en el 1951), que narra també des de la seva perspectiva, com ella juntament amb el seu marit i els seus fills anaven a comprar discos. El relat se situa en una època posterior a la Transició espanyola (des de finals dels anys vuitanta).

Per començar, explica que quan els seus dos fills eren petits, tota la família agafava el metro i s'anava al carrer Taller al centre de Barcelona. Allà, hi havia un gran nombre de tendes de discos, que majoritàriament eren de segona mà. També havia anat de tant en tant al Corte anglès, ja que especialment al seu marit li agradaven molt els discos perquè era fanàtic de la música en general. Per

aquest motiu, tenien un gran nombre de discos, vinils, micro vinils..., que encara conserva en l'actualitat i que ens ensenya en el documental.

També narra que tenia un tocadiscos de maleta, que utilitzava quan grups de gent es reunien en festes en la casa d'algú. Allà s'ajuntava la Joventut d'aquells dies, però moltes vegades o feien també en algun local que llogaven. El tocadiscos de maleta era com un dels clàssics, però em miniatura i que anava enganxat a l'interior d'una maleta. D'aquesta manera, el podien transportar i posar música, però en aquest només es podien utilitzar els vinils que eren més petits. La seva diversió era aquesta, ajuntar-se i organitzar festes al voltant dels tocadiscos portàtils.

Per posar fi a l'entrevista, Dolores expressa que, en alguns llocs, es podien trobar com unes "casetes" semblants a les que s'utilitzaven per parlar per telèfon. En aquestes, era possible gravar-se la veu al ritme d'alguna cançó i, depenent de la quantitat de monedes, la màquina extreia vinils petits que contenien aquesta gravació.

2.3.3 Entrevista a Marc Miramunt

El Marc Miramunt (*figura 22*) és actor i compositor de música per a obres de teatre musicals. En l'inici de la seva entrevista, explica que va començar en el món del teatre musical per casualitat, ja que originalment havia estudiat per fer teatre de text. Tot i això, havia fet classes de cant i tenia nocions de teatre musical. A partir de la seva primera obra musical, ha seguit en aquesta àrea.

Figura 22 : Marc Miramunt (Font: elaboració pròpia)

Després, diu que en la seva formació com a intèrpret ha estat majoritàriament influenciat pel pop-rock i la música afroamericana, però també destaca el musical "Jesus Christ Superstar" i artistes com Prince o Michael Jackson. A més, descriu com en alguna ocasió ha interpretat un musical on es pot notar la influència del pop anglès, i que normalment l'atrau molt més que un musical que és més líric.

Com a font d'inspiració professional/artística destaca al cantant anglès Robbie Williams, per a la seva versatilitat en el tema musical. I per acabar amb les preguntes com a intèrpret, segons la seva opinió el món del musical a Espanya té "bona pinta", tot i que estem lluny d'arribar al nivell d'altres països, veu clarament que estem avançant positivament.

Passant a l'àmbit de compondre música, menciona que sempre que ha de compondre pensa en la música que a ell li agrada, buscant referències d'aquestes cançons, sempre intentant que s'adaptin a l'escena que ha de musicar.

Els elements del pop anglès que han influït més la manera com compon serien els ritmes i el fet d'utilitzar melodies tan enganxoses com sigui possible perquè el públic canti o taral·legi la cançó en sortir del teatre.

Finalment, el seu consell per a algú que volgués escriure música basada en el pop anglès és el mateix que per qualsevol altre que vulgui compondre; escolta molta música atentament, per tal de captar detalls i trobar similituds entre temes. D'aquesta manera, en escriure la pròpia pots utilitzar el que més t'agrada.

2.3.4 Entrevista a Olga Fañanàs

L'Olga Fañanàs (*figura 23*) és actriu de teatre musical, fet que combina amb la seva professió com a professora de cant. En aquesta entrevista, focalitzada principalment en el món del teatre, comença narrant com va començar amb aquesta professió quan tenia vint anys en participar l'obra "R.E.M." a un teatre amateur a Ripoll.

Figura 23 : Olga Fañanàs (Font: elaboració pròpia)

La seva major influència per a la interpretació sempre ha estat el gènere del teatre musical, i també pop-rock, tant espanyol i català com anglès. També explica que no creu que hagi interpretat com a tal un número musical on es noti molt la influència del pop anglès, però que en les seves classes de cant ensenya una cançó del musical “Hamilton”, anomenada “You’ll be back” en la que sí que hi veu de forma clara un patró semblant al dels Beatles.

Pel que fa a la influència del pop anglès en els musicals d’Espanya, ella creu que en certs aspectes sí, posant com a exemple musicals com “We will rock you” que han arribat a Espanya. Així i tot, ressalta que el pop espanyol també influeix en aquest món, creant musicals com el de Mecano o “Cómplices”.

A més, l’Olga diu que com a tal no se sent necessàriament “inspirada” per a la seva interpretació per cap artista, però que sí que gaudeix escoltar Blur i Oasis.

Per acabar amb la seva entrevista, l’Olga afirma que el món del musical a Espanya promet molt, primer perquè cada vegada es fan més musicals i hi ha més persones que s’hi dediquen a això i estan més ben formades. A més, imagina que el pop anglès continuarà influenciant perquè moltes de les obres que es fan a Espanya provenen o de Londres o dels Estats Units, per això sempre hi haurà aquesta influència.

2.4 MUNTATGE I EDICIÓ

El procés d'editar i muntar el documental va ser definitivament el més complicat i el més lent de fer. En aquesta part, calia ajuntar tots els fragments de gravació de veu en off amb les imatges i vídeos, retallar i adjuntar els fragments de les entrevistes, afegir la música, els textos, etc.

El primer que es va fer va ser muntar els vídeos que sortien al començament del documental, com a introducció, que eren fragments de notícies i entrevistes rellevants per la història del pop anglès a Espanya; en concret, trobàvem la notícia de l'arribada de The Beatles a Madrid en el 1965, així com un fragment d'una entrevista a David Bowie del 1987, i per acabar, un fragment d'una entrevista a Freddie Mercury i Montserrat Caballé (1987) on parlen de la cançó "Barcelona" i com els agradaria que fos la cançó per als jocs olímpics del 1992.

Una vegada ja s'havien estructurat aquests minuts, es van ajuntar amb el que seria la primera imatge com a tal que es veuria en el documental. En aquesta, es veu com s'activa un tocadiscos a patir de prémer un botó d'aquest (*figura 24*). Així, el tocadiscos comença a girar i a reproduir la cançó "Nowhere Man" de The Beatles. Tot i que no s'aparenti a primera vista, aquests segons inicials van tenir la seva pròpia dificultat, ja que després d'uns segons en què la melodia sona a una distància més llunyana, la imatge s'amplia i el so s'intensifica, però sense perdre l'essència del so característic d'un tocadiscos.

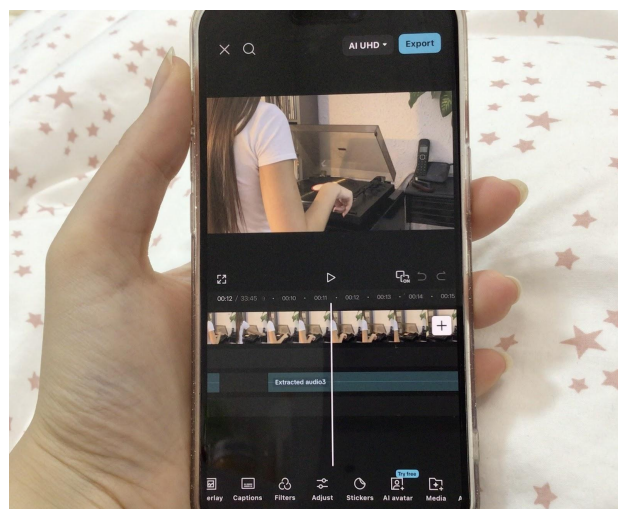

Figura 24: imatge activant el tocadiscos, introducció al documental (Font: elaboració pròpia)

Posteriorment, apareixerien els crèdits, però aquests es van afegir més tard. A més, hi ha uns segons després d'aquests en què apareix el títol del documental “El Pop Anglès i la seva influència a Espanya (figura 25). El que es va fer després és ja l'inici del documental, amb imatges com el concert de Coldplay a l'estadi olímpic de Barcelona imatges de la societat espanyola en els cinquanta/seixanta. En aquest punt ja sona la veu en off que és el fil conductor per a explicar la història en tota la llargada del documental.

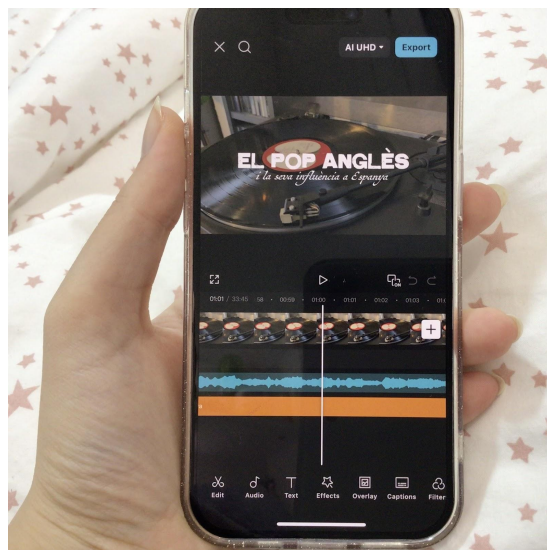

Figura 25: imatge del títol, introducció al documental (Font: elaboració pròpia)

Pel que respecta al so de la veu, es va gravar des de l'aplicació “Notes de Veu” en un iPad. Posteriorment, aquest àudio es va transmetre al dispositiu en què s’ha editat tot el documental, un iPhone 15 (el perquè d’aquest canvi quedarà establert en el següent subapartat). Ja en l’altre dispositiu, per mitjà de l’aplicació “CapCut”, s’utilitzaria una opció anomenada “Isolate voice” (figura 26), traduït com a “aïllament de veu”, que prioritza el so de la veu i permet bloquejar els sorolls ambientals.

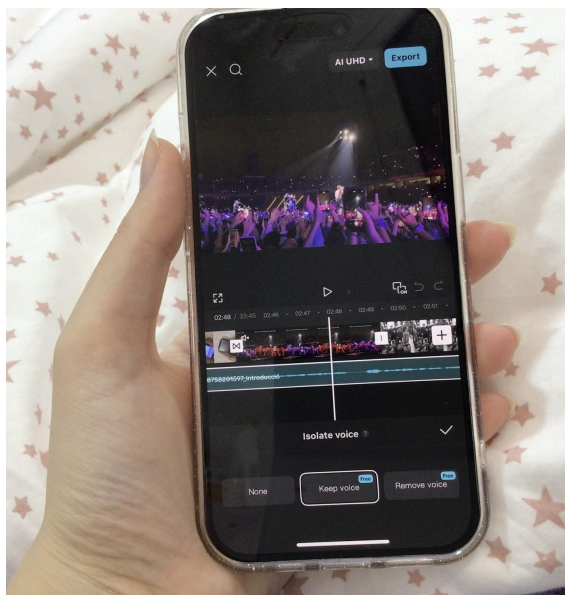

Figura 26: imatge de l'opció "Isolate voice" (Font: elaboració pròpia)

A partir d'aquí, comença l'origen del pop a Anglaterra, amb imatges de The Beatles. En aquest punt, sona la cançó "Eleanor Rigby" del mateix grup. També, es mostren imatges de Londres en aquella època, com del Carnaby Street. Quan es passa a parlar de l'expansió del gènere gràcies als mitjans de comunicació, s'insereix un fragment d'una visita d'Elvis Presley a un programa de televisió, on cantava "Hound Dog". La raó per la qual aparegui l'artista americà és en realitat simple, ja que Elvis Presley, denominat "King of Rock and Roll" (el rei del Rock and Roll), va ser una peça clau per al posterior desenvolupament del gènere pop arreu del món.

Tot el documental segueix el guió definit en l'apartat 2.2. De manera que després d'Elvis apareixen els festivals, amb imatges i vídeos buscats amb anterioritat. Això sí, per culpa del canvi que va haver-hi en el guió amb l'augment de festivals, el muntatge del vídeo es va veure endarrerit a causa de la necessitat de moure tot el posterior al moment en què es van posar els nous festivals; àudios, imatges i textos.

Després, es va continuar afegint les imatges ja buscades i els àudios ja gravats, tornant a buscar d'altres si el contingut no era suficient per acompanyar la totalitat dels àudios. També, descarregant cançons per acompanyar el que es deia. Posteriorment, en arribar al moment de mencionar i introduir un fragment de

“Caravana musical” es va haver de fer un muntatge amb noves imatges referents al programa (*figura 27*), i perquè no s’allargués massa la música i la veu, es va retallar una part, movent el dit per Ángel Álvarez perquè quadrés amb el nou so.

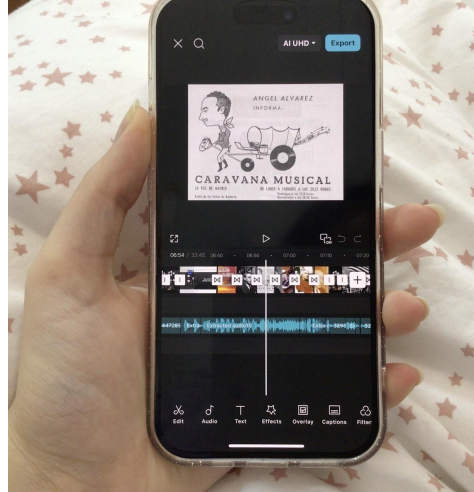

Figura 27: imatge composició Caravana Musical (Font: elaboració pròpia)

Més tard, amb la Nova Cançó, apareix la primera entrevista; a Isabel Ruiz. Les entrevistes són sens dubte la part més lenta i complicada d'editar, ja que es busca plasmar la informació dita per l'entrevistat, però mantenint el fil del documental i sense que resulti massa dens. Per això, mentre els subjectes parlen, apareixen imatges sobre el que ells expliquen, i aquestes entrevistes en si mateixes s'intenten intercalar junt amb altres fragments narrats (*figura 28*).

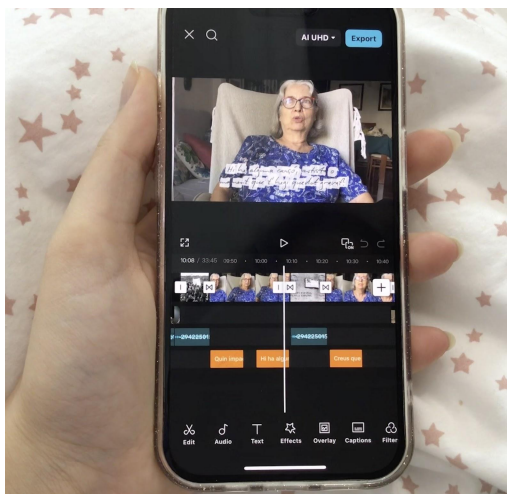

Figura 28 : imatge edició 1a entrevista (Font: elaboració pròpia)

En resum, el muntatge a partir d'aquí segueix el fil conductor del mateix documental. Arribada la Movida Madrileña, es va trobar un documental en el qual s'explicava més detingudament la vida a Madrid en aquella època, especialment en els bars com el Rock-Ola. Aquest documental és del 2009 i s'anomena "Rock-Ola. Una noche en la Movida" d'Antonio de Prada. La raó per la qual es va afegir un fragment d'aquest en el documental (*figura 29*) és perquè precisament hi ha un fragment en el qual es parla dels artistes estrangers, tant del Regne Unit com dels Estats Units, que visitaven Rock-Ola en aquella època.

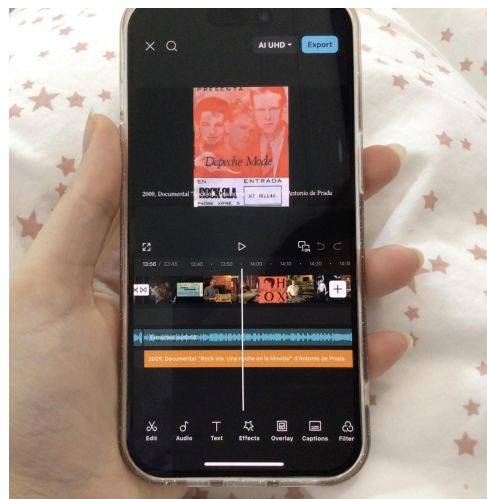

Figura 29: imatge documental inserit (Font: elaboració pròpia)

Més tard, es pot veure la segona entrevista, en la que Dolores parla de la seva experiència comprant discos. Aquesta entrevista té un element especial, aquest és que es pot apreciar tota la col·lecció de vinils, tant grans com petits, que posseeix l'entrevistada. A més, estan intercalats amb l'entrevista, així com un tocadiscos (*figura 30*) de maleta també de la Dolores que apareix quan ella mateixa parla de com anava a casa dels seus amics a ballar al ritme d'aquest aparell.

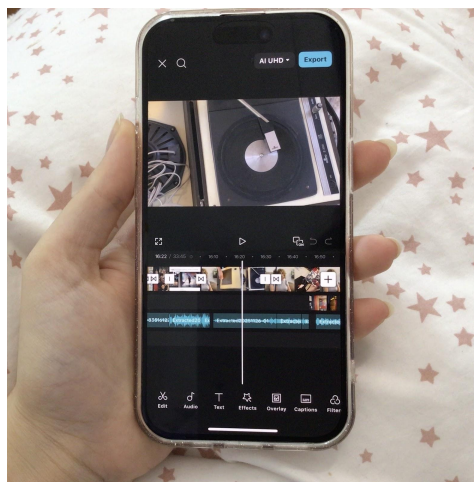

Figura 30: imatge edició 2a entrevista (Font: elaboració pròpia)

Posteriorment, apareixen els artistes, que finalment són: The Beatles, Queen, David Bowie, Elton John, Oasis, Coldplay, Amy Winehouse i Adele, tot i que n'hi ha molts més. En aquesta part, només va ser qüestió de combinar videoclips de cançons amb el que es deia de cada artista. Després d'aquests, apareixen imatges de més artistes, com The Who, Kate Bush, Duran Duran, Culture Club, Wham!, Pet Shop Boys, Blur, Spice Girls, Little Mix, One Direction, Ed Sheeran, Dua Lipa i PinkPantheress.

En el moment en què apareixen les Festes de Gràcia (Barcelona) amb els carrers decorats, les imatges que es mostren es van gravar i fotografiar específicament per a l'elaboració del documental. Més tard, es veuen dues altres entrevistes, que en aquest cas estan intercalades segons la resposta a cada pregunta, igualment, per a fer-ho més dinàmic es poden fragments de les obres d'aquests dos actors. Pel que fa a les entrevistes específicament, també apareix la pregunta a què responen els entrevistats (a excepció de la Dolores, que no contestava preguntes concretes).

Després d'estar els dos actors intercalats, es veu només en Marc responent preguntes extra, això és perquè les preguntes són sobre la composició de música, i l'Olga es dedica únicament a la interpretació.

En els últims minuts de documental, apareixen imatges de l'esdeveniment del "Barnabeat", que commemora la visita dels Beatles a Barcelona. Aquest fragment es va editar de manera separada (*figura 31*), amb les seves corresponents

gravacions de veu en off. Aquestes imatges també van ser extretes únicament per a la fi del documental, hi ha tant d'una l'exposició artística com de concerts.

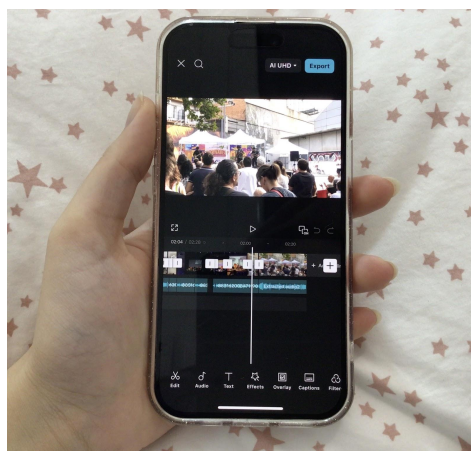

Figura 31: imatge edició individual del Barnabeat (Font: elaboració pròpia)

Finalment, es posa fi al documental amb el videoclip de la cançó de “Running up That Hill” de Kate Bush, una cançó que tot i ser antiga, en l'actualitat torna a tenir molta popularitat, representant així com el pop anglès ha influït i continua influïnt en la societat espanyola.

2.4.1 Contratemps i dificultats

Per a poder muntar el documental es va afrontar una sèrie de dificultats al llarg del procés. En primer lloc, sent també el principal repte, es va haver de canviar el dispositiu on realitzar tota l'edició.

En relació amb això, el dispositiu amb el qual es volia editar el projecte originalment era un iPad, també per mitjà de l'aplicació CapCut que és la que s'ha acabat utilitzant). Però això no va poder ser, ja que com el dispositiu està lligat a l'administració de l'escola (Escolàpies Sant Martí), era impossible poder adquirir la funció prèmium de l'aplicació que donava accés a moltes més opcions i possibilitats per a construir el documental.

En veure el problema al qual s'havia de fer front, el més senzill hauria estat utilitzar un dispositiu aproximadament de la mateixa dimensió, com un ordinador o un portàtil, però no es disposava de cap d'aquests mitjans que estigués en

condicions de ser usat, de manera que l'edició es va acabar fent en un dispositiu mòbil. La manera d'editar és la mateixa sigui quin sigui el lloc on es fa, el que resulta una dificultat addicional és la dimensió de la pantalla i el fet d'haver de traspasar tot el contingut que s'havia de buscar des de l'iPad fins al mòbil.

De tota manera, amb el telèfon mòbil es va poder contractar la funció prèmium a la qual no es tenia la possibilitat d'accedir des de l'iPad. Posteriorment, per mitjà d'AirDrop finalment va ser possible, i després de setmanes es va poder acabar el muntatge.

D'altra banda, recordant un aspecte que ja ha estat mencionat, quan s'havia de fer modificacions en el documental, en l'alçada mitjana d'aquest, això endarreriria tot el procés de l'edició i el muntatge. És a dir, com que el documental està muntat a base de fragments de vídeo i imatges reproduïdes mentre s'escolta la veu en off, quan s'havia de canviar un contingut de la meitat del documental, totes les imatges i vídeos es movien també. Això provocava un retardament, ja que tot l'àudio s'havia de situar en la seva posició inicial, per tant, si en un fragment apareixia un artista cantant una cançó, aquesta cançó s'havia de tornar a posar a l'alçada correcta perquè anés acord amb el moviment de la boca.

Finalment, tot i les dificultats que es van afrontar en tota l'elaboració del treball, va ser possible enllestir un documental de trenta-tres minuts, amb un so i unes imatges de qualitat. Per això, s'ha de saber que malgrat les dificultats que ens podem trobar, és important seguir amb esforç i dedicació per a superar-los.

2.4.2 On veure el documental?

En aquests moments, el documental està penjat a Google Drive, de manera que únicament es pot veure per mitjà d'un enllaç, afegit a peu de pàgina.⁶⁹

Malauradament, no és possible penjar-lo a YouTube a causa del Copyright, fet que ja s'ha intentat.

⁶⁹ https://drive.google.com/file/d/1dcdls_SBNlqVwO6GaLw6t1NvQNh9eASZ/view?usp=drivesdk

CONCLUSIONS

A l'inici del treball es van establir diversos objectius, que es volien haver assolit en finalitzar-ho tot. Per començar, és important destacar el que es va determinar: l'objectiu principal a assolir era analitzar com la música pop anglesa ha influït en la societat espanyola des dels seixanta fins a l'actualitat, tant en l'àmbit cultural i musical com en els costums, mentalitat i els moviments de la societat.

També hi havia d'altres objectius secundaris, com identificar els primers contactes de la societat espanyola amb el pop anglès i el seu context històric, o examinar la influència de bandes musicals britàniques icòniques. Addicionalment, es volia explorar l'evolució del pop i les fases d'impacte al país i com la seva influència ha evolucionat en la música espanyola. A més a més, comparar l'impacte del pop en dècades passades amb la presència en l'actualitat.

Mitjançant la recerca anterior, s'esperava poder aprendre a gestionar correctament el temps que es disposava per completar el treball de recerca adequadament, així com a realitzar la part pràctica amb èxit.

Doncs, començant pels objectius secundaris, definitivament s'ha pogut identificar quins van ser els primers contactes de la societat espanyola amb la música pop, que es van acabar manifestant definitivament arribada la Transició després de la mort de Franco. A part, s'ha investigat la influència de bandes i artistes icònics, especialment de The Beatles, que al llarg d'aquest treball han estat un fil conductor. A part, s'ha pogut comparar també la influència del pop en dècades passades amb la seva presència en l'actualitat, determinant que el gènere encara té importància en Espanya, ocupant diverses posicions en les llistes d'èxits.

Per mitjà del procés d'investigació i recerca, es va prendre consciència de la importància de gestionar el temps de manera adequada per a finalitzar tot dins el període establert. Tot i que la gestió del temps pot no haver estat la millor, fet que es va manifestar amb més exactitud en el període on calia muntar el documental per a la part pràctica, s'ha pogut enllestir un treball completament acabat i revisat, de manera que l'objectiu de completar el treball adequadament també s'ha assolit.

Pel que respecta a l'objectiu principal definitivament s'ha pogut complir, perquè s'ha pogut analitzar l'impacte del pop anglès a Espanya, des dels anys seixanta fins a l'actualitat, fet que queda reflectit en el documental "El pop anglès i la seva influència a Espanya". En aquest, es mostra no només l'origen del gènere i la seva influència a Espanya, sinó que també es representa la seva expansió i presència en l'actualitat.

Finalment, s'ha de concloure el projecte avaluant si la hipòtesi ha estat encertada o si, per contra, no ho ha estat. Primer, cal recordar la hipòtesi que va servir per a crear-ho tot. Aquesta és la següent: La música pop anglesa ha influït en la construcció de la identitat de la societat espanyola actuant com un llenguatge global que ha facilitat la connexió entre persones de diverses cultures, promovent una identitat més oberta i internacional des dels anys seixanta fins a l'actualitat. Valorant el resultat de la investigació i tot l'après, es pot determinar que la hipòtesi és encertada.

Això, es demostra per mitjà dels diferents esdeveniments que han ocorregut de manera posterior a l'origen del gènere tant al Regne Unit com als Estats Units, i mentre aquest s'expandia. En són exemple, esdeveniments com La Revolució de Maig del 68 a París, que va demostrar que cantar també pot ser un acte revolucionari. A més, per mitjà del gènere, gent procedent de diversos llocs del món ha tingut una cosa per a compartir, i un motiu pel qual unir-se.

AGRAÏMENTS

Per concloure el treball, com a alumne que l'ha elaborat, m'agradaria donar les gràcies a diverses persones que m'han ajudat a que tot sigui possible.

Per començar, al tutor del meu treball: Marc Crosas, moltes gràcies per la guia i ajuda durant tota la realització del meu treball. La seva orientació i correccions van ser essencials per a poder realitzar-lo.

A més, agraeixo sincerament al Marc i a l'Olga, que van estar disposats a compartir el seu temps i la seva experiència per mitjà de la seva aparició en les entrevistes, que han estat una peça clau per aquesta investigació.

Per acabar, a la meva família, pel seu suport incondicional, paciència i confiança en mi durant tot aquest procés.

BIBLIOGRAFIA

Arenillas Meléndez, Sara (2024). *Música moderna: la new wave en el contexto español*. Universidad de La Laguna, Tenerife, España.

Merayo Benítez, S. (2013). *Música y estética pop como constructoras de identidad en los spots de los años 60 en España: del casticismo a la modernidad* (Master's thesis).

Morrison, J., Lennon, J., & Ribas, P. Pasotismo, cultura underground y música pop. Culturas juveniles en la transición española. *Juventud protagonista: capacidades y límites de transformación social*, 74.

Noriega, D. A. M. (2009). Identidad, juventud y música pop. *Tramas. Subjetividad y procesos sociales*, (31), 169-184.

Otaola González, P. (2012). La música pop en la España franquista: rock, ye-ye y beat en la primera mitad de los años 60. ILCEA. *Revue de l'Institut des langues et cultures d'Europe, Amérique, Afrique, Asie et Australie*, (16).

WEBGRAFIA

A Mi Manera (blog de Manuel Cerdà)

<https://manuelcerda.com/2018/01/31/la-musica-de-mayo-del-68/>

ABC Música

https://www.abc.es/cultura/musica/abci-smiths-tres-decadas-gozos-y-sombras-britanico-201711090120_noticia.html

AD 25

<https://www.admagazine.com/articulos/elton-john-y-su-alocada-vida-contada-a-traves-de-sus-casas>

AHORA

<https://www.ahorasemanal.es/la-identidad-inglesa-esta-en-el-pop>

Aliarediciones

<https://aliarediciones.es/2021/04/28/rock-and-roll-radio-parte-2/>

Art Majeur

<https://www.artmajeur.com/es/magazine/2-noticias-de-arte/david-bowie-un-conocedor-cultural-de-la-musica-y-el-arte/334051>

Biografías y Vidas

<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/q/queen.htm>

Bowie

<https://www.davidbowie.com/about>

Britannica

<https://www.britannica.com/place/Hamburg-Germany/Cultural-life>

Britannica

<https://www.britannica.com/topic/the-Smiths>

CANAL éxito

<https://canalexito.es/>

Casa del Libro

<https://www.casadellibro.com/libro-amy-winehouse-la-chica-mala-del-pop-rock/9788496924550/1214267>

Cei INGLES

<https://cei-ingles.com.ar/emisoras-de-musica-pop-en-ingles/>

Congreso de los diputados

<https://www.congreso.es/cem/vidparl1933>

CUSICA

<https://plus.cusica.com/2017/10/03/new-wave-cachetada-artistica/>

Datos.bne.es

<https://datos.bne.es/tema/XX532260.html>

dial

<https://www.cadenadial.com/2024/los-origenes-de-la-musica-pop-en-espana-sus-origenes-e-influencias-377531.html>

Definición.DE

<https://definicion.de/pop/>

Dirty Rock

<https://www.dirtyrock.info/2021/05/monterey-international-pop-music-festival-1967-el-prim-er-gran-festival/>

Ebay

<https://www.ebay.fr/itm/155972008584>

EBSCO

<https://www.ebsco.com/research-starters/music/smiths-music-group>

EL PAÍS

<https://elpais.com/espana/catalunya/2020-03-30/la-revista-ajoblanco-publica-en-abierto-los-ejemplares-de-su-primera-epoca.html>

El Corte Inglés

<https://www.elcorteingles.es/entradas/blog/la-historia-del-pop/>

El Mundo

<http://lab.elmundo.es/mayo-del-68/influencias.html>

El PENTA

<https://www.elpenta.com/movida-madrilena/>

El Tiempo

<https://www.eltiempo.com/cultura/gente/amy-winehouse-la-historia-de-su-vida-y-como-el-amor-de-dos-hombres-apagaron-su-voz-843866>

Elle

<https://www.elle.com/es/living/ocio-cultura/g732959/david-bowie-fotos-vida/>

Enciclopèdia.cat

<https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/the-beatles>

Enciclopèdia.cat

<https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/nova-canco>

Enciclopèdia.cat

<https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/the-smiths>

Fnac

<https://www.fnac.es/The-Beatles/ia11316/biografia>

Fnac

<https://www.fnac.es/Oasis/ia90333/biografia>

Fnac

<https://www.fnac.es/Elton-John/ia36608/biografia>

Fnac

<https://www.fnac.es/Amy-Winehouse/ia4694/biografia>

Fnac

<https://www.fnac.es/Adele/ia1925/biografia>

Fotogramas

<https://www.fotogramas.es/noticias-cine/a23814651/biopic-amy-winehouse-rodaje-2019/>

Global-pop.

<https://global-pop-magazine.com/musica-pop/>

Guinness World Records

<https://www.guinnessworldrecords.es/records/hall-of-fame/elton-john-from-best-selling-single-to-highest-grossing-tour-ever>

Història de la música

<https://sites.google.com/a/blanquerna.url.edu/historia-de-la-musica/segle-xx/modern/pop/la-nova-can%C3%A7%C3%B3>

Hola.com

<https://www.hola.com/biografias/elton-john/>

IFEMA MADRID

<https://www.ifema.es/noticias/arte/pop-art-que-es-artistas-caracteristicas>

IFEMA MADRID

<https://www.ifema.es/noticias/ocio-entretenimiento/historia-caracteristicas-y-tipos-musica-pop>

IFEMA MADRID

<https://www.ifema.es/visita-madrid/historia/movida-madrilena-bares-musica-personajes>

infobae

<https://www.infobae.com/historias/2025/05/05/la-vida-de-adele-de-un-padre-ausente-y-relaciones-toxicas-al-agente-de-estrellas-de-la-nba-que-la-conquistó/>

Kiss Fm

<https://www.kissfm.es/2018/05/05/adele-cumple-30-anos/>

lafonoteca

<https://lafonoteca.net/grupo/els-setze-jutges/>

La Rioja

<https://www.larioja.com/40-aniversario-muerte-franco/201511/16/franco-dictador-dejo-persona-20151116110733-rc.html>

Last.fm

<https://www.last.fm/es/music/Queen/+wiki>

Last.fm

<https://www.last.fm/es/music/The+Smiths/+wiki>

Los40

https://los40.com/los40/2019/01/24/musica/1548328786_989308.html

Los40

https://los40.com/los40/2019/01/24/musica/1548328786_989308.html

MALASAÑA.com

<https://xn--malasaa-9za.com/historia/la-movida-madrilena/>

Memoria.cat

<https://www.memoria.cat/franquisme/es/que-fue-el-franquismo/#>

Memoria.cat

<https://www.memoria.cat/edu/fem-memoria-la-nova-canco/>

Molaviajar

<https://www.molaviajar.com/la-real-academia-de-artes-de-londres/>

Nacidos de la Tierra

<https://www.nacidosdelatierra.com/entrada/la-importancia-de-la-musica-en-la-cultura-y-la-sociedad.html>

National Museums Liverpool

<https://www.liverpoolmuseums.org.uk/stories/what-made-beatles-global-stars>

Ninetonine world

<http://ninetonineworld.com/la-evolucion-de-la-musica-britanica-de-los-beatles-a-la-actualidad/>

Queenpedia

<https://queen.fandom.com/es/wiki/Queen>

Radio Free Rock

<https://radiofreerock.com/podcast/monterey-international-pop-festival-1967/>

RAMBLETA

<https://larambleta.com/la-movida-madrilena-el-regreso-a-los-80/>

Rolling Stone

<https://es.rollingstone.com/oasis-el-exito-y-la-grandeza-de-la-banda-de-manchester/>

Rolling Stone

<https://www.rollingstone.com/music/music-news/david-bowie-first-televised-ziggy-stardust-785902/>

RTVE

<https://www.rtve.es/noticias/20190808/the-beatles-abbey-road-imagen-inmortalizo-paso-cebra-mas-famoso-mundo/1976826.shtml>

RTVE

<https://www.rtve.es/noticias/20180317/poder-musica-contra-alzheimer/1697863.shtml>

Sabuco

<https://www.sabuco.com/historia/Franquismo2007.pdf>

Smartib

<https://smart-ib.coop/2025/02/07/el-rol-de-la-musica-en-la-sociedad/>

SMUSIC

<https://www.santandersmusic.com/magazine/diccionario/que-es-el-pop>

Un medio musical

<https://culturaundergroundd.wordpress.com/que-es-el-underground/>

Universidad Internacional de Andalucía

<https://www.unia.es/vida-universitaria/blog/la-importancia-de-la-musica-en-la-cultura-y-des-arrollo-local>

VICE

<https://www.vice.com/es/article/la-msica-inglesa-que-cambi-al-mundo/>

Vogue

<https://www.vogue.mx/estilo-de-vida/articulo/adele-quien-es-sus-canciones-y-el-antes-y-d-espues-de-su-vida>

What's Up!

<https://whatsup.es/blog/la-influencia-del-ingles-en-la-musica-letras-y-significados>

WEBGRAFIA DEL DOCUMENTAL

Usuari (YouTube): ABBA

<https://youtu.be/BshxCijNEjY?si=Eq6O6LfMtMtLTkRW>

ABC

https://www.abc.es/cultura/teatros/abci-jesucristo-septuagenario-201804290022_noticia.html

Usuari (YouTube): Adele

<https://youtu.be/rYEDA3JcQqw?si=u6AFSb0-BL2LTuVi>

Airbnb Newsroom

<https://news.airbnb.com/discover-lollapalooza-like-never-before-with-exclusive-fan-experiences-in-chicago/>

Usuari (YouTube): Amy Winehouse

<https://youtu.be/TJAfLE39ZZ8?si=Qr5c5Xc1wz4LK0Kw>

Andanadv

<https://www.andanadv.com/producto/revista-superpop-523-exclusiva-back-sreet-boys/>

Archivo de la Transición

<https://archivodelatransicion.es/archivo-musica/archivo-musica-catalunya>

Usuari (YouTube): Asaki Takaya

https://youtu.be/i5JAjAR_AjY?si=pBiMCCZVeTGqfviW

AsaltoMata TV Rock

https://youtu.be/macNMVCJFDY?si=_KXLnf7_5ZHHx3sq

Barcelo.com

<https://www.barcelo.com/pinandtravel/es/movida-madrilena-ruta/>

Banda sonora de una vida, La

Britannica

<https://www.britannica.com/biography/Ed-Sheeran>

Usuari (YouTube): CANAL MECANO

https://youtu.be/t9uHt3VUH4c?si=787Gpt8_3fOhTdgC

Canal.uned.es

<https://canal.uned.es/video/5a6f3069b1111fb60a8b45ad>

Usuari (YouTube): Cindy Lauper

<https://youtu.be/Plb6AZdTr-A?si=HyvKon7QDtYbJl3n>

Usuari (YouTube): Coachella

<https://youtu.be/1Ys6JOBdBdA?si=ofOtXfqjclGDegks>

Usuari (YouTube): Coldplay

<https://youtu.be/dvgZkm1xWPE?si=XPnvQvyI0CN5FD1i>

Cosmopolitan Magazine

<https://www.cosmopolitan.com/entertainment/celebs/a64218969/dua-lipa-satin-bustier-no-trousers-tour-outfits/>

Usuari (YouTube): David Bowie

<https://youtu.be/na8xgu-KLAK?si=6XzSd1VW9CRf0MVD>

Ebay

<https://www.ebay.com/itm/334633286457>

El Nacional.cat

https://www.elnacional.cat/es/cultura/marc-pons-eres-espanol-habla-espanol_407617_102.html

EL PAÍS

https://elpais.com/politica/2017/12/02/actualidad/1512238217_908461.html

EL PAÍS

<https://elpais.com/espana/catalunya/2025-07-07/cierra-discos-revolver-la-mitica-tienda-de-musica-de-la-calle-tallers-de-barcelona.html>

El Periódico

<https://www.elperiodico.com/es/ocio-y-cultura/20211110/sala-madrilena-dio-patada-franquismo-118197776>

Usuari (YouTube): Ed Sheeran

<https://youtu.be/2Vv-BfVoq4g?si=FTdLuLSxvg3GX5-3>

Usuari (YouTube): Elton John

https://youtu.be/r_QZe8Z66x8?si=f3mtDPKWd-sUNggC

Enciclopedia humanidades

<https://humanidades.com/franquismo/>

Enderrock

<https://www.enderrock.cat/noticia/26755/21-setembre-tal-dia-avui-va-debutar-guillermina-motta>

ESCplus España

<https://www.escplus.es/eurovision/2025/quien-es-joan-manuel-serrat-biografia-del-artista-que-dijo-no-a-eurovision-y-marco-una-epoca/>

Usuari (YouTube): Eurovision Song Contest

https://youtu.be/JhPAZOwEY0I?si=utzfKfWeA_tpocsp

Filmoteca de Catalunya

<http://www.filmoteca.cat/web/es/node/40008>

Fox Business

<https://www.foxbusiness.com/technology/what-is-tiktok>

Usuari (YouTube): Gabriel

https://youtu.be/7N-mpS36fYs?si=IM6D1IBkT_3NliFB

GQ España

<https://www.revistagq.com/noticias/tecnologia/articulos/trucos-scar-maximo-partido-airpods-apple/29727>

Grupo Smedia

<https://gruposmedia.com/teatro-gran-via/jesus-christ-superstar/>

Usuari (YouTube): GuitarDocs

https://youtu.be/JaaT_HRb4GU?si=gHLv7WEAprvy149M

Harper's BAZAAR

<https://www.harpersbazaar.com/es/moda/compras/a37672724/amy-winehouse-muerte-su-basta-ropa-vestidos-fines-beneficos/>

Héctor Maravall (blog)

<https://hectormaravall-blog.com/caravana-musical-y-vuelo-605/>

Heraldo de Aragón

<https://www.heraldo.es/noticias/blog/2021/10/01/una-gran-exposicion-para-conmemorar-los-40-anos-del-rock-ola-madrileno-1523424.html>

Usuari (YouTube): HippieCrack

<https://youtu.be/IMMCIOXilug>

ilove80s

<https://ilove80s.es/rock-ola-el-espitu-de-la-movida/>

Indie Hoy

<https://indiehoy.com/noticias/the-beatles-se-cumplen-60-anos-de-la-primera-presentacion-de-la-banda-en-the-cavern/>

Indie Rocks!

<https://www.indierocks.mx/musica/articulos/elton-john-un-verdadero-rockstar/>

Usuari (YouTube): Inés Gradana

https://youtu.be/xCSB-UAmuRo?si=3c9Gpkj_qiFVqojV

Usuari (YouTube): jasabet2

<https://youtu.be/vNSKik-Tuv0?si=JqSy5xUY0dleFnA>

Usuari (YouTube): KateBushMusic

<https://youtu.be/wp43OdtAAkM?si=kgUFbwr8123QqE9E>

Usuari (YouTube): Kurt Cobain

<https://youtu.be/B0eVlq4bvzs?si=R0dXsd6raVf4GPX>

La Banda sonora de una vida

<https://bandasonoradeunavida.wordpress.com/50-anos-de-caravana/>

LA COOPE 102.7

<https://www.lacoope.net/la-coope/pinkpantheress-presenta-su-primer-album-heaven-knows-n16979>

Laminarium

<https://laminariumstore.com/product-category/libros/>

LaFonoteca

<https://lafonoteca.net/grupo/mecano/>

La Vanguardia

<https://www.lavanguardia.com/cultura/20220828/8487234/lluis-llach-gallineta-himno-cancion-rock-1972.html>

LatinWMG.com

<https://latinwmg.com/spotify-que-es-y-como-nacio/>

La Voz de Galicia

<https://www.lavozdegalicia.es/noticia/cultura/2023/05/19/blur-publicara-julio-nuevo-album-the-ballad-of-darren/00031684493939183682963.htm>

Llibertat.cat

<https://www.llibertat.cat/2006/11/1961-primer-recital-dels-setze-jutges-.inici-de-la-nova-canonco-081>

Usuari (YouTube): Looky Lambert

<https://youtu.be/sjzZh6-h9fM?si=5meByVFEEnvRxq20a>

Madafackismo Underground

<https://madafackismounderground.com/2017/10/26/michael-jackson-el-icono-atormentado/>

Madrid Es Teatro

<https://madridesteatro.com/obra/mecano-experience-en-el-teatro-infanta-isabel/>

Usuari (Facebook): Málaga siglo XX - recuerdos

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=2550914248335369&set=a.147912621968889>

Usuari (YouTube): Manuel Delgado

<https://youtu.be/BenetLi3kZw?si=f7ltRsBALuu5YmN>

MARCA

<https://www.marca.com/tiramillas/musica/2024/10/17/6710b52822601d12738b4574.html>

Memoria.cat

<https://www.memoria.cat/edu/fem-memoria-la-nova-canco/>

Metrópoli Abierta

https://metropoliabierta.elespanol.com/vivir-en-barcelona/20180826/la-calle-tallers-de-prostibulos-enclave-bohemios/333216718_0.html

Metrópoli Abierta

https://metropoliabierta.elespanol.com/ciutat-vella/20250707/adios-mitica-tienda-musica-calle-tallers-clientes-lloren-despedida/1003742671762_0.html

Usuari (YouTube): Michael Jackson

https://youtu.be/QNJL6nfu__Q?si=edyAx4OvM0nK_Kgg

Usuari (YouTube): Mjor

https://youtu.be/u125K6FgiWM?si=_G3jlt5UvA3z3lJ4

Mixonline

<https://www.mixonline.com/blog/a-voice-o-graph-from-the-past>

MondoSonoro

<https://www.mondosonoro.com/noticias-actualidad-musical/adele-nuevo-album-septiembre/>

Usuari (YouTube): MontseAntares

<https://youtu.be/u1T5csbw9Ww?si=NRgbuNjrhTmYVvKkR>

NME

<https://www.nme.com/news/music/kate-bush-24-1267397>

Nunca estuve en N.Y

<https://leyendaviva.blogspot.com/2016/11/258-y-el-jet-de-angel-alvarez-tomo.html>

Usuari (YouTube): Oasis

<https://youtu.be/bx1Bh8ZvH84?si=YAAwomiIGU635IID>

People.com

<https://people.com/all-about-the-beatles-members-legendary-band-7497753>

People.com

<https://people.com/culture-club-thinks-karma-chameleon-killed-their-credibility-exclusive-1751260>

Periodismo Alternativo

<https://nuevarevolucion.es/la-movida-madrilena-rebeldia-estetica-despojada-de-cualquier-cuestionamiento-del-sistema/>

Periodistas en español

<https://periodistas-es.com/hace-60-anos-espana-1959-136233>

Pioneros MADRILEÑOS DEL POP

<https://pionerosmadriddelpop.com/inolvidables/angel-alvarez-22-08-2004/>

Pioneros MADRILEÑOS DEL POP

<https://pionerosmadriddelpop.com/museo-virtual/sala-de-la-radio-y-la-tve/angel-alvarez/>

PRIVADO 80s

<https://youtu.be/Y8UPTM90xRs?si=73FOd5LLsj73U-vn>

Usuari (Reddit): r/esHistoria

https://www.reddit.com/r/esHistoria/comments/1g9dv0m/espa%C3%B1a_en_los_a%C3%B1os_60/

Usuari (Reddit): r/london

https://www.reddit.com/r/london/comments/vm5fu2/this_is_1960s_west_end_london_can_someone_retake/?tl=es-es

Usuari (YouTube): REMASTERED IN!

https://youtu.be/v09cHetnJmI?si=dq0p1T_sMhxHP2eN

Revista Q

<https://revistaq.mx/espectaculos/un-musical-del-siglo-xviii-el-proyecto-postumo-del-cantante-david-bowie/>

Usuari (YouTube): Retroclips

<https://youtu.be/yPnRKfpRWW0?si=HQuDrLGmAjIRy2SW>

Usuari (YouTube): Robbie Williams

https://youtu.be/iy4mXZN1Zzk?si=ZR-DjetxH2_YXYQf

Rock&Pop

<https://www.rockandpop.cl/2020/01/pet-shop-boys-estrena-nueva-cancion-a-dias-de-su-nuevo-album/>

Rock Bottom Magazine

<https://www.rockbottom.es/2021/02/08/radiofutura/>

rockandrollarmy.com

<https://www.rockandrollarmy.com/magazine/2014/01/29/neil-young-jack-white-y-un-disco-que-nunca-existio-o-existio-a-medias/>

Rolling Stone

<https://es.rollingstone.com/el-coorganizador-de-glastonbury-promete-cabezas-de-cartel-fe-meninas-en-2024/>

Rolling Stone

<https://www.rollingstone.com/music/music-lists/the-whos-50-greatest-songs-81794/>

Usuari (YouTube): roquitooyo

https://youtu.be/se24_GEA8vc?si=3lyA39RhBne8nTWc

Rtve.es

<https://www.rtve.es/play/videos/informe-semanal/informe-semanal-montse-freddie-por-barcelona-entrevista-integra-subtitulada/4858851/>

Rtve.es

<https://www.rtve.es/play/videos/fue-noticia-en-el-archivo-de-rtve/espanoles-franco-muerto/336266/>

Rtve.es

<https://www.rtve.es/noticias/20190808/the-beatles-abbey-road-imagen-inmortalizo-paso-cebra-mas-famoso-mundo/1976826.shtml>

Usuari (YouTube): RTVE Música

<https://youtu.be/3DsZ0PDP1ww?si=xuRrJYrUPIKUxAXd>

Sing Wiki - Fandom

<https://sing.fandom.com/wiki/Wham!>

Sony Music

<https://www.sonymusic.com.mx/little-mix-anuncia-lm5/>

Usuari (YouTube): Soul Man

<https://youtu.be/1J2lr4aqcc?si=MQ3bmkS4mX9Aflr6>

Usuari (Facebook): Strawberry Fields Beatles Podcast

<https://www.facebook.com/reel/1051044009285179/>

Sumfinity Photography by Nico Trinkhaus

https://sumfinity.com/es/project_category/londres-es/

Swissinfo

<https://www.swissinfo.ch/spa/politica/muchos-problemas-del-franquismo-bajo-la-alfombra/44853974>

Usuari (YouTube): Teatremusical.cat

https://youtu.be/BQF-uwPRhlo?si=2jABhPS_AaCCyvjh

Usuari (YouTube): Teatremusical.cat

<https://youtu.be/HDczFYrhFOE?si=g0IFJMdb6IFoyKUc>

Usuari (YouTube): Teatremusical.cat

https://youtu.be/HzAdlkF_KE8?si=BBQAa6b1-jtqj5b4

Usuari (YouTube): Teatremusical.cat

<https://youtu.be/12j4UyjWdul?si=HmQDDLgBtWjoNbDd>

Usuari (YouTube): Teatremusical.cat

<https://youtu.be/hldZRoeo1h0?si=pT3eMwN3Cdl4jKzO>

Usuari (YouTube): Teatremusical.cat

<https://youtu.be/VhNXsGihgMk?si=4X1d0nMsoDk8kjmz>

Usuari (YouTube): Teatremusical.cat

<https://youtu.be/Hfp3DCYt31w?si=tsn3Wc9BeLi4Zequ>

Teatro Infanta Isabel

<https://www.teatroinfantaisabel.es/obra/mecano-experience/>

TeleMadrid

<https://www.telemadrid.es/programas/la-movida/bares-Movida-madrid-2-2231196889--20200513103100.html>

Tesoros del Ayer

<https://www.tesorosdelayer.com/esp/lote.php?id=94666>

Tesoros del Ayer

<https://www.tesorosdelayer.com/esp/lote.php?id=94642>

Usuari (YouTube): Tesal

<https://youtu.be/DDUZLmble4M?si=vctKYIYFkPvUsul->

Usuari (YouTube): The Average Fox

<https://youtu.be/DqzB6pGC8Lw?si=TMEx5W1LKTE7Vkl->

Usuari (YouTube): The Beatles

https://youtu.be/A_MjCqQoLLA?si=JiHPrMB_-S4GBQwC

Usuari (YouTube): The Ed Sullivan Show

<https://youtu.be/aNYWl13IWhY?si=QwP9vpYx0XLIJoOQ>

The Independent

<https://www.independent.co.uk/news/people/prince-a-creative-powerhouse-ageless-in-bot-h-body-and-work-a6995541.html>

Usuari (YouTube): The Late Late Show with James Corden

https://youtu.be/8QvfWEb7pDo?si=0_w14ivBOIS3mcBd

The Summit FM

<https://thesummit.fm/2024/06/03/album-essentials-coldplay-xy/>

This Day In Music

<https://www.thisdayinmusic.com/artists/spice-girls/>

Usuari (YouTube): todoMUSICALES

<https://youtu.be/VUoJL-a7Msw?si=1SRl6j23NVnEVrR6>

ultrabrit

<https://www.ultrabrit.com/2017/12/27/carnaby-street-simbolo-del-movimiento-pop-de-los-a-nos-60/>

Vida en Barcelona

<http://vidabcn.blogspot.com/2013/06/carrer-tallers-punto-de-encuentro-para.html>

Wikipedia

https://ca.wikipedia.org/wiki/Movida_madrilenya

Wikipedia

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Beatles_logo.png

Wikipedia

<https://ca.wikipedia.org/wiki/Queen>

Wikipedia

https://ca.wikipedia.org/wiki/Duran_Duran

What's On Reading

<https://whatsonreading.com/we-will-rock-you>

ANNEX

1. GUIÓ UTILITZAT PER A L'ELABORACIÓ DEL DOCUMENTAL EI POP ANGLÈS i la seva influència a Espanya

SEQÜÈNCIA 1- Inici

DESCRIPCIÓ: S'aclareix la imatge, mostrant com s'activa un tocadiscos. Després, apareixen fragments de notícies/entrevistes per a introduir.

IMATGE: Tocadiscos girant. Vídeos d'entrevistes i notícies.

SEQÜÈNCIA 2- Introducció

IMATGE: Concerts, dictadura, Espanya anys enrere...

VEU EN OFF: *Avui escoltar música en anglès i conèixer a diversos artistes del gènere és el més normal del món. Però fa seixanta anys, a Espanya això era gairebé una revolució. Com començar tot? I sobretot, que ha significat per la nostra societat? En aquest documental viatjarem des de l'origen del pop anglès fins a l'actualitat per descobrir com aquest estil va aconseguir travessar fronteres i transformar no només la música, sinó també la manera de viure i pensar de diverses generacions.*

SEQÜÈNCIA 3- Orígens a Anglaterra

IMATGE: The Beatles, Londres anys enrere, programes televisió, imatges dels festivals, carrers de París (1968)...

VEU EN OFF:

El pop neix a finals dels anys cinquanta i es consolida als seixanta, amb grups com The Beatles. Les seves melodies enganxoses i el seu estil inconfusible, van captivar a milions de persones i van obrir la porta a una nova manera d'entendre la música. Aviat, Londres es va convertir en el centre mundial de la cultura pop.

L'èxit d'aquest gènere musical i de la seva ràpida expansió es va donar gràcies a diferents aspectes, majoritàriament pels mitjans de comunicació com la ràdio o les revistes, però també gràcies a festivals com el Festival Internacional de Música Pop de Monterrey a Califòrnia en el 1967.

A part de ser considerat el lloc on es va fer el primer concert pop de la història, el festival va assentar les bases per a futurs esdeveniments, com el festival de Woodstock, que va demostrar el poder de la música en viu per a unir a multituds, donant visibilitat a artistes icònics com Jimi Hendrix, Janis Joplin i Santana i expandint el seu abast més enllà dels cercles tradicionals. En van formar part més de 700.000 assistents, per la qual cosa van haver de llevar les tanques i convertir-ho en un festival gratuït de tres dies. Era l'any 1969 i es va convertir en el festival més famós de la història. Posteriorment, s'han organitzat altres festivals com el de Glastonbury, el Lollapalooza o Coachella, que actualment continua sent molt popular.

[Maig del 1968, París]

Però, el pop no només era diversió i espectacle. El Maig del 1968, a París, milers de joves van sortir al carrer per reclamar llibertat i canvis socials. La música va ser la seva banda sonora: cançons improvisades, crits de rebel·lia i lletres que expressaven el desig de transformar el món. Aquell moviment va demostrar que la música popular podia ser molt més que entreteniment: podia ser una eina de protesta i consciència col·lectiva.

SEQÜÈNCIA 4- Arribada a Espanya

IMATGE: Franco, revistes, espanyols, setze jutges, Madrid després de la transició...

VEU EN OFF:

Mentrestant, Espanya vivia sota el franquisme: una dictadura que controlava la cultura i limitava la llibertat. Tot i això, a poc a poc, a través de la ràdio, les revistes, i els festivals, va començar a sonar una música nova que va obrir escletxes de llibertat. Programes com Caravana Musical o El Gran Musical portaven les novetats britàniques a les cases espanyoles. Per a molts joves, aquella música significava llibertat i modernitat.

[La nova cançó]

Enmig del franquisme, mentre el pop anglès començava a obrir camins, a Catalunya sorgia un moviment propi: la Nova Cançó. Els Setze Jutges i cantautors com Raimon, Maria del Mar Bonet o Lluís Llach van demostrar que la música podia ser un acte de resistència cultural i política. Inspirats per la força del pop i les noves tendències internacionals, van posar la llengua catalana al centre i van convertir la cançó en un instrument de llibertat.

Tot i ser un moviment amb un objectiu diferent, la Nova Cançó compartia amb el pop anglès la idea que la música podia parlar de la realitat dels joves i ser una eina de canvi. El pop britànic mostrava que les cançons podien anar més enllà de

l'entreteniment. I la Nova Cançó va recollir aquest esperit per transformar-lo en un crit de resistència contra la dictadura.

[La Movida Madrileña]

Amb la mort de Franco i l'inici de la Transició, Espanya va viure una explosió cultural. La joventut, que havia crescut escoltant clandestinament pop anglès, va sortir als carrers i als escenaris amb noves idees. Grups com Alaska y los Pegamoides, Radio Futura o Mecano van crear un so propi, però molt influenciat per la música britànica i les tendències internacionals. Era la famosa Movida madrilenya, símbol d'una Espanya que, finalment, es volia obrir al món.

Era una època en la qual les normes semblaven desaparèixer i tot era possible. La música, el cine, l'art i la moda es van convertir en els pilars d'aquesta explosió creativa, reflectint l'esperit rebel i desinhibit d'una generació que volia trencar amb el passat. En l'àmbit musical, va ser una autèntica revolució, ja que les bandes començaven a experimentar amb els sons que no s'havien sentit fins aleshores en Espanya. Les lletres parlaven de temes que anteriorment havien estat tabú: l'amor lliure, la nit, la disbauxa i sobretot, el desig de viure sense restriccions.

Llocs com Rock-ola eren punts de trobada de música on joves d'orígens diferents es reunien per a compartir idees, estils i experiències.

SEQÜÈNCIA 5- *Impacte social i cultural*

IMATGE: Joves en la Transició, revistes...

VEU EN OFF:

El pop anglès va canviar la manera de viure dels joves. La moda, els pentinats, les paraules en anglès... Les cartes a revistes com Fans parlaven d'admiració pels ídols britànics, i molts grups espanyols imitaven aquells sons. Tot es convertia en símbol d'identitat i rebel·lia. Escoltar pop era sentir-se part d'un món més obert. Va néixer una generació que ja no volia viure d'esquena a Europa.

SEQÜÈNCIA 6- *Figures i moments clau*

IMATGE: Imatges dels diferents artistes.

VEU EN OFF:

[The Beatles]

Si hi ha un nom que simbolitza millor que cap altre el poder del pop anglès, aquest és el dels Beatles. Quan van aparèixer als escenaris, res no va tornar a ser igual. Les seves cançons senzilles, però innovadores, la seva estètica juvenil i la seva manera d'entendre la música van revolucionar el món. Van ser la primera banda

britànica que es va convertir en un fenomen global: el que es va anomenar la 'Beatlemania'. Per a milions de joves, els Beatles no eren només música, eren un estil de vida.

[Queen]

Després dels Beatles, el pop anglès va demostrar que tenia una força imparable. Als setanta, Queen van ampliar el llenguatge musical amb el carisma de Freddie Mercury, demostrant que el pop podia ser grandios i teatral.

[David Bowie]

David Bowie va portar el pop anglès a una altra dimensió. Amb el seu alter ego Ziggy Stardust, va trencar barreres de gènere, estètica i so. Bowie va demostrar que la música podia ser també un espai de llibertat personal i creativitat sense límits, i la seva influència es manté viva en generacions posteriors.

[Elton John]

En paral·lel, Elton John es va convertir en una icona global. Amb cançons com *Your Song* o *Rocket Man*, va combinar sensibilitat i espectacularitat sobre l'escenari. El seu estil únic i la seva capacitat d'emocionar el públic el van convertir en un dels grans símbols del pop britànic, capaç de mantenir-se vigent durant més de cinc dècades.

[Oasis/Blur]

Als anys noranta, Oasis i Blur van protagonitzar la batalla del britpop, omplint estadi i connectant amb una nova generació.

[Coldplay]

Coldplay ha sabut portar el pop anglès a una escala global. Amb himnes com *Yellow* o *Viva la Vida*, han connectat amb milions de persones i han convertit els seus concerts en autèntiques experiències emocionals. El seu estil, que barreja sensibilitat pop i producció moderna, els ha situat entre les bandes més exitoses del món.

[Amy Winehouse]

En paral·lel, Amy Winehouse va deixar una empremta inesborrable amb la seva veu inconfusible i àlbums com *Back to Black*. Va recuperar el soul clàssic i el va portar a una nova generació. La seva música i la seva personalitat la van convertir en un símbol cultural, recordat encara avui com una de les grans veus del pop.

Avui, artistes com Adele continuen escrivint la història, mantenint la connexió amb públics de tot el món, també a Espanya.

Amb cada nou artista, el pop anglès ha sabut reinventar-se constantment. Cada dècada ha tingut els seus referents, però tots ells comparteixen un punt d'origen i

un fil comú: el camí obert pels Beatles i l'objectiu d'emocionar i connectar amb persones d'arreu del món.

SEQÜÈNCIA 7- Situació actual

IMATGE: Spotify/TikTok, festivals actuals, carrers de Gràcia...

VEU EN OFF:

Avui, el pop anglès segueix ben viu, tot i que potser ha canviat la manera de consumir-lo. Plataformes com Spotify o TikTok fan que les cançons britàniques arribin immediatament als joves espanyols. Festivals i concerts a ciutats d'Espanya reuneixen milers de fans. El pop anglès ha passat de ser una novetat prohibida a ser part de la banda sonora de la nostra vida quotidiana i de la nostra cultura. Una prova d'això és que fins i tot en celebracions populars, com les Festes de Gràcia d'aquest any, un dels carrers es va guarnir amb una temàtica dedicada a The Beatles, símbol indiscutible d'aquest llegat.

Sense ser essencialment anglesos, els artistes de parla anglesa han dominat les llistes d'èxits durant dècades. Per això, no és estrany que molts artistes de fama internacional optin per expressar-se en anglès, per tal d'arribar a una major audiència.

Més enllà de modes i tendències, la música té un poder especial sobre les persones. És capaç de despertar records, unir comunitats i fins i tot influir en el nostre estat d'ànim. Quan escoltem una cançó, no només sentim sons: connectem amb emocions i amb la nostra identitat. El pop anglès, amb les seves melodies i lletres, ha sabut mantenir aquesta connexió generació rere generació.

Potser per això, malgrat els canvis socials i tecnològics, el pop anglès continua formant part de la nostra vida quotidiana: perquè és més que música, és una manera de sentir i de compartir.

SEQÜÈNCIA 8- Conclusió

IMATGE: Videoclip d'alguna cançó.

VEU EN OFF:

Des dels seixanta fins avui, el pop anglès ha estat molt més que un gènere musical. Ha estat un llenguatge comú, una finestra oberta al món i una manera de connectar cultures i generacions. La seva influència a Espanya és innegable. I, encara avui, quan sona una cançó britànica, milions de persones s'hi reconeixen. El pop anglès és, en definitiva, un llenguatge global que ens ha unit generació rere generació.